

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

باسمه تعالی

شیوه نامه اجرایی
آیین نامه انضباطی دانشجویان
مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی

مصوب وزارتین
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
علوم، تحقیقات و فناوری
آبان ماه ۱۴۰۱

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳	مقدمه
۲	تعاریف
۵	اصول حاکم بر رسیدگی به تخلفات دانشجویی
۷	بخش اول: تشکیل، ترکیب، شرایط و روش انتخاب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان
۸	مبحث اول - ترکیب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان
۱۰	مبحث دوم - شرایط انتخاب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان
۱۰	مبحث سوم - تایید و ابلاغ اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان
۱۲	بخش دوم: تخلفات و تنبیهات
۱۲	مبحث اول - تفکیک تنبیهات
۱۳	مبحث دوم - قواعد عمومی تنبیهات
۱۵	مبحث سوم - تفکیک تخلفات و تخصیص تنبیهات
۱۵	الف- رسیدگی به تخلفات عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل)
۱۸	ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری
۲۱	ج- رسیدگی به تخلفات سیاسی
۲۲	د - رسیدگی به تخلفات اخلاقی
۲۵	بخش سوم: کمیته بدوی
۲۵	مبحث اول - شروع رسیدگی
۲۶	مبحث دوم - وظایف دبیرخانه کمیته انضباطی دانشجویان
۲۷	مبحث سوم - دعوت دانشجو
۲۹	مبحث چهارم - تفهیم تخلف و مصاحبه حضوری و اخذ دفاعیات
۲۹	مبحث پنجم - رسیدگی در کمیته بدوی
۳۱	بخش چهارم: کمیته تجدیدنظر
۳۱	مبحث اول - وظایف و اختیارات کمیته تجدیدنظر
۳۱	مبحث دوم - رسیدگی در کمیته تجدیدنظر
۳۳	بخش پنجم: کمیته مرکزی
۳۳	مبحث اول - وظایف و اختیارات کمیته مرکزی
۳۳	مبحث دوم - رسیدگی در کمیته مرکزی
۳۵	بخش ششم: صدور، ابلاغ و اجرای احکام انضباطی
۳۵	مبحث اول - صدور و ابلاغ احکام کمیته های انضباطی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۳۷

بخش هفتم: سایر موارد.....
مبحث دوم - قطعی شدن و اجرای احکام

(Handwritten signature in blue ink)

مقدمه

کمیته انضباطی دانشجویان، به عنوان مرجع رسیدگی به تخلفات دانشجویان موظف است با تاکید بر موازین شرعی، اخلاقی، قانونی و حقوقی به این تخلفات رسیدگی نماید. ضرورت دارد که این برخورد، توأم با حفظ آبرو و حیثیت اجتماعی دانشجو باشد؛ از اولین مراحل تذکر و ارشاد آغاز شده و زمینه اجتناب از تخلف و میل به اصلاح را در فرد خاطی و محیط ایجاد نماید. با ضرورتی که در جهت دهی هر چه بیشتر کمیته های انضباطی به سمت قانون‌گرایی وجود دارد به منظور اتقان احکام کمیته های انضباطی، بر اساس آیین‌نامه انضباطی مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ که به اختصار «آیین‌نامه» نامیده می‌شود «شیوه‌نامه» حاضر، باهدف تعیین و رفع ابهام از مصادیق تخلفات دانشجویی، رعایت اصل تناسب بین تخلف و تنبیه و تعیین مراجع صالح رسیدگی به تخلفات دانشجویی تدوین شده است.

تعاریف:

وزارتین: وزارتخانه‌های بهداشت درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان: سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه: هر یک از مؤسسات آموزش عالی یا مراکز پژوهشی دارای مجوز از شورای عالی انقلاب فرهنگی یا وزارتین و مراکز وابسته اعم از خوابگاه ها و غیره

آیین‌نامه: آیین‌نامه انضباطی دانشجویان انضباطی مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴

شیوه‌نامه: آخرین شیوه‌نامه اجرایی مربوط به آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴

تخلف: هر گونه فعل یا ترک فعلی که به موجب قانون یا ضوابط و مقررات حاکم بر دانشگاه، آیین‌نامه انضباطی دانشجویان و شیوه‌نامه اجرایی مربوطه، تخلف محسوب شده و برای آن تنبیه در نظر گرفته شده باشد.

تفهیم تخلف: اعلام تخلف منتسب به دانشجو به صورت حضوری، مستند به دلایل متقن

حکم اولیه: رای کتبی صادره از کمیته بدوی انضباطی

تجدیدنظر خواهی: درخواست برای تجدیدنظر در حکم غیر قطعی

حکم قطعی: رای کتبی صادره از هریک از کمیته های بدوی، تجدیدنظر یا مرکزی که براساس ضوابط این شیوه‌نامه قابل اعتراض نیست یا در مهلت مقرر مورد اعتراض قرار نگرفته است.

کمیته حل اختلاف و هدایت دانشجویی: کمیته ای با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی انضباطی دانشجویان که برای ایجاد صلح و سازش میان طرفین دعوی تلاش می‌نماید.

کمیته بدوی: کمیته بدوی انضباطی دانشجویان دانشگاه که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوهنامه اجرایی آییننامه انضباطی دانشجویان، عهده‌دار اولین مرحله رسیدگی به تخلف انضباطی دانشجو در دانشگاه و تصمیم‌گیری درباره آن است.

کمیته تجدیدنظر: کمیته تجدیدنظر انضباطی دانشجویان دانشگاه که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوهنامه اجرایی آییننامه انضباطی دانشجویان وارد رسیدگی می‌شود.

کمیته مرکزی: کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان در هر یک از وزارتین که با ترکیب و ضوابط مندرج در شیوهنامه اجرایی آییننامه انضباطی دانشجویان وارد رسیدگی می‌شود.

اصول حاکم بر رسیدگی به تخلفات دانشجویی

۱. اصل قانونی بودن آیین رسیدگی

کمیته های انضباطی مطابق ضوابط مقرر در آیین نامه و شیوه نامه به تخلف دانشجوی رسیدگی می نمایند.

۲. اصل قانونی بودن تخلفات و تنبیهات

آن دسته از رفتارهای دانشجویی که در آیین نامه انضباطی یا شیوه نامه اجرایی به عنوان تخلف احصاء شده است و در احراز تخلفات، مراجعه به تعاریف قانونی تخلفات و تطبیق موضوع، با تعاریف الزامی است. آن دسته از تنبیهات که در آیین نامه انضباطی دانشجویان و شیوه نامه اجرایی احصاء گردیده قابل اعمال نسبت به دانشجوی است.

۳. اصل برائت و تفسیر به نفع متهم تخلف

اصل بر برائت دانشجویست مگر آنکه خلافش ثابت گردد و کمیته در مقام رسیدگی به موارد ذیل توجه می نماید:
الف. هرگونه عدم احراز تخلف بودن رفتار ارتكابی و انتساب تخلف ارتكابی، باید به نفع دانشجوی تفسیر شود.
ب. دانشجوی تا زمان اثبات تخلف و قطعیت حکم انضباطی، از کلیه امتیازات دانشجویی برخوردار است مگر در مواردی که در این شیوه نامه پیش بینی شده است.

۴. اصل بی طرفی

کمیته ها باید در فرایند رسیدگی بی طرفانه اتخاذ تصمیم نموده و از صدور حکم براساس ملاحظات شخصی، سیاسی، حزبی یا هرگونه موضوع غیرمرتبط به تخلف انتسابی اجتناب نمایند.

۵. اصل حق دفاع

در صورت انتساب تخلف به دانشجوی، وی به صورت کتبی یا شفاهی حق دفاع از خود را دارد.

۶. اصل محرمانگی

هرگونه انتشار اطلاعات مربوط به فرآیند بررسی انضباطی چه از سمت مسئولان یا دانشجوی در کلیه مراحل تشکیل پرونده تا ابلاغ و اجرای حکم قطعی دانشجوی جز در موارد پیش بینی شده در آیین نامه و شیوه نامه ممنوع است.

۷. اصل تناسب

کمیته های انضباطی در حدود صلاحیت خود وفق آیین نامه و شیوه نامه، باید در صدور حکم شدت تخلف ارتكابی، سوابق آموزشی و انضباطی دانشجوی، اقتضائات فضای دانشجویی، تناسب و تجانس تخلف ارتكابی با نوع و میزان تنبیه را مورد توجه قرار دهند و رأی به تنبیه نامتناسب یا نامتجانس از جهات درخواست نقض رأی در مراجع تجدیدنظرخواهی خواهد بود.

۸. اصل برابری

کمیته های انضباطی باید در برخورد با تخلفات مشابه از رویه واحد تبعیت کنند. کلیه دانشجویان در برابر آیین نامه و شیوه نامه برابرند؛ هرگونه تبعیض بر مبنای جنسیت، نژاد، زبان، قومیت، مذهب، تابعیت و امثال آن ممنوع است.

۹. اصل مستند و مستدل بودن آرا

کمیته ها باید پس از بررسی و صحت سنجی گزارشات یا شکایات، دلایل تصمیم خود را براساس مستندات، شواهد و قرائن متقن و منطبق با شیوه نامه در حکم صادره ذکر کنند.

۱۰. اصل احترام به حقوق و آزادی

حفظ کرامت انسانی، رعایت موازین شرعی، اخلاقی و احترام به حقوق و آزادی های مقرر در منشور حقوق دانشجوی الزامی است.

۱۱. اصل حفظ کرامت انسانی

کرامت انسان ها ودیعه ای از سمت خداوند تبارک و تعالی می باشد. احترام به این کرامت وظیفه کلیه افراد حاضر در جامعه دانشگاهی کشور بوده و هیچ امری حق تزییع این کرامت اعطا شده را ندارد. بر تمام افراد فرض است تا با زیستی پاک و مومنان این نعمت الهی را پاس بدارند و با تلاش همه جانبه در تحقق عدالت پش زمینه حفظ کرامت انسانی را فراهم سازند.

۱۲. اصل شفافیت

کمیته ها موظفند دانشجوی را از مراحل رسیدگی به پرونده انضباطی وی مطلع نمایند.

۱۳. اصل عدم تجسس

کمیته اجازه تجسس در امور خارج از موضوع تخلف را ندارد.

۱۴. اصل حق بر رسیدگی منصفانه

دانشجو حق بهره مندی از یک رسیدگی عادلانه و منصفانه طی مهلت منطقی را به شرح ذیل دارد:
الف. تخلف منتسب به دانشجو و تمامی ادله آن، به صورت روشن و ساده در کوتاه ترین زمان به وی تفهیم شود.

ب. امکان معرفی شاهد

پ. حق تجدیدنظرخواهی از تصمیمات غیرقطعی

ت. حق استفاده از مترجم در مصاحبه و تفهیم تخلف، ترجمه دفاعیات و دفاع حضوری به طور رایگان

۱۵. اصل تقدم پیشگیری بر مجازات

عملکرد کمیته ها و دانشگاه ها باید بگونه ای تنظیم گردد که رویه های پیشگیرانه در الویت قرار گرفته و سعی بر پیشگیری از بروز تخلفات توسط دانشجویان صورت گیرد.

احکام صادره کمیته می بایست بگونه ای صادر گردد که قابلیت پیشگیری از تکرار تخلف را توسط دانشجویان خاطی و دیگر دانشجویان را داشته باشد.

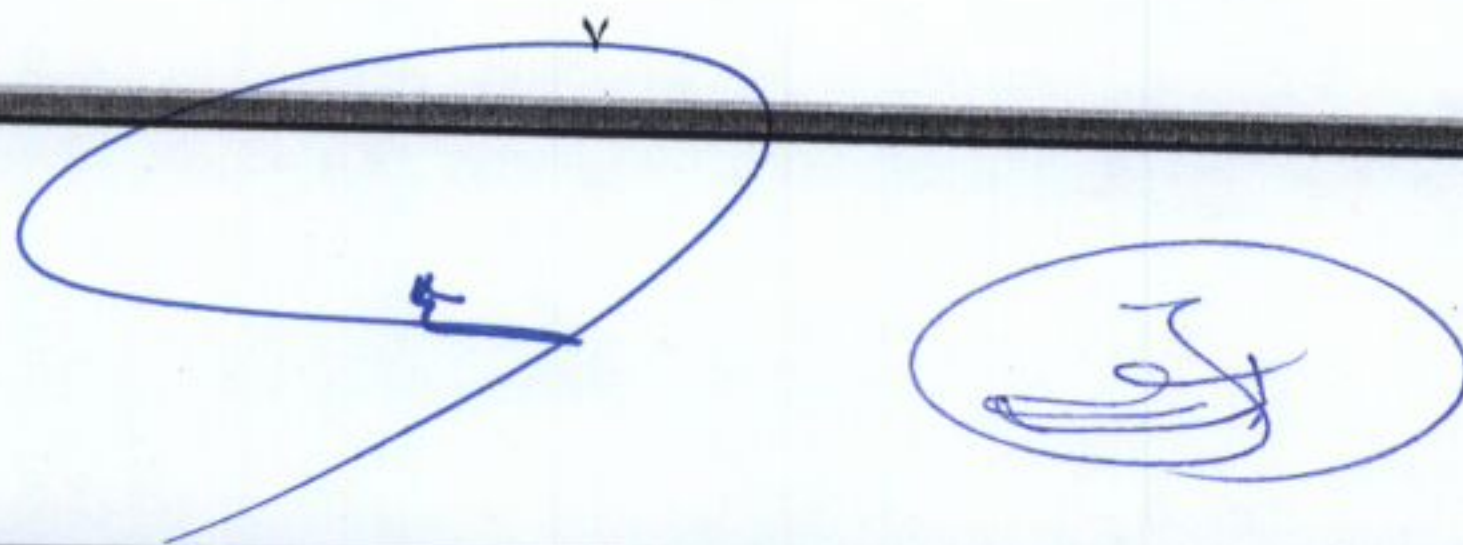
۱۶. اصل حق سلامت محیط و احترام به حریم خصوصی

حریم خصوصی افراد محترم است و هیچ فرد حقیقی یا حقوقی حق تجسس در حریم خصوصی دانشجویان را غیر مرتبط با پرونده انضباطی ندارد. همچنین حق تحصیل در یک محیط ایمن و سالم برای تمامی دانشجویان محفوظ تلقی شده و هیچ فردی با انجام تخلف اجازه تعرض به آن را ندارد.

۱۷. اصل سرعت در رسیدگی

مطابق اصل سرعت در رسیدگی کمیته ها می بایست در کمترین زمان ممکن اقدام به رسیدگی و صدور احکام برای دانشجویان نمایند. دقت عمل و همچنین رعایت اصول و مواد شیوه نامه توأم با افزایش سرعت در رسیدگی امری الزامی است.

۷

بخش اول: تشکیل، ترکیب، شرایط و روش انتخاب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان

ماده ۱- با تکیه بر تجربه های پیشین از عملکرد کمیته های انضباطی و نیز ضرورت تمایز میان اعضای کمیته های بدوی و تجدیدنظر دانشگاه ها، ترکیب اعضای کمیته های انضباطی دانشگاه ها و مرکزی و شرایط عضویت آن ها به شرح زیر تعیین می شود؛
رییس دانشگاه مکلف است حداکثر تا دو هفته بعد از انتصاب نسبت به ترمیم و تکمیل اعضای کمیته های انضباطی دانشگاه اقدام نماید.

مبحث اول - ترکیب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان

ماده ۲- ترکیب اعضای کمیته بدوی دانشگاه عبارت اند از:

۱. معاون دانشجویی دانشگاه به عنوان رییس کمیته بدوی
  ۲. نماینده مسؤول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه (و در صورت فقدان، نماینده رییس دفتر استانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه های استان) به انتخاب مسؤول دفتر نهاد و حکم رییس دانشگاه
  ۳. یکی از اعضای هیات علمی با حکم رییس دانشگاه
  ۴. دو نفر دانشجوی دانشگاه (ترجیحا از دو جنس مخالف) و حکم رییس دانشگاه
  ۵. دبیر کمیته بدوی به پیشنهاد معاون دانشجویی و حکم رییس دانشگاه بدون داشتن حق رای
- تبصره ۱: اعضای حقیقی کمیته با معرفی شورای فرهنگی دانشگاه و حکم رییس دانشگاه انتخاب می گردند. و عضو هیات علمی مذکور ترجیحا از میان اعضای هیات علمی حقوق انتخاب گردد.
- تبصره ۲: جلسات با حضور رییس، دبیر و حداقل دو عضو صاحب رای دیگر رسمیت می یابد و تصمیمات آن با سه رأی موافق معتبر است.
- تبصره ۳: روسای دانشگاه ها موظف هستند حداکثر یک ماه پیش از خاتمه حکم اعضای حقیقی کمیته نسبت به صدور حکم اعضای جدید اقدام نماید
- تبصره ۴: شروع فعالیت کمیته های انضباطی دانشگاه ها و مجموعه هایی که عضوی از اعضای تعیین شده یا شرایط مربوطه وفق این شیوه نامه را ندارند منوط به اخذ تاییدیه دبیرخانه کمیته مرکزی وزارتین حسب مورد است؛ ارسال ابلاغیه اعضا به کمیته مرکزی پیش از شروع فعالیت الزامی است.

ماده ۳- در هر دانشگاه دبیرخانه کمیته انضباطی به عنوان واحدی متشکل از دبیر کمیته بدوی به عنوان مسئول دبیرخانه کمیته انضباطی و حداقل دو کارشناس امور انضباطی (ترجیحاً کارشناس حقوقی یک نفر خانم و یک نفر آقا) عهده دار انجام تکالیف مقرر در آیین نامه و شیوه نامه می باشند و حسب افزایش تعداد دانشجویان در دانشگاه، به ترکیب کارشناسان دبیرخانه افزوده می شود.

ماده ۴- روسای دانشگاه ها می بایست نسبت به تشکیل کمیته ای با عنوان کمیته حل اختلاف و هدایت، با ترکیب زیر اقدام نمایند.

این کمیته متشکل از دبیر کمیته بدوی به عنوان رییس کمیته، مسئول دفتر مشاوره و نماینده دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه و یک نفر حقوق دان و یک نفر عضو هیات علمی به پیشنهاد شورای فرهنگی دانشگاه. پس از صدور حکم اعضاء برای حل اختلافات دانشجویان با هدف حل و فصل شکایت شاکیان خصوصی در صورت فقدان جنبه عمومی، پس از ارجاع از کمیته بدوی بنا بر تشخیص کمیته بدوی اقدام نمایند؛ در صورت رضایت شاکی و صلاحدید وفق نظر اکثریت اعضای کمیته مزبور، مراتب صورت جلسه، امضاء و مختومه می گردد.

تبصره: در تخلفات با شاکی خصوصی از بدو تا پایان رسیدگی به پرونده های انضباطی، اخذ تعهد، ایجاد صلح و سازش یا اخذ رضایت شاکی، حسب مورد بنا به صلاحدید هر یک از کمیته ها به منظور تخفیف یا تعلیق در تنبیه یا مختومه شدن پرونده بدون درج در سوابق انضباطی مجاز است.

ماده ۵- ترکیب اعضای کمیته تجدیدنظر دانشگاه عبارت اند از:

۱. رییس دانشگاه به عنوان رییس کمیته تجدیدنظر
۲. مسؤؤل دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه (در صورت فقدان، رییس دفتر استانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه های استان)
۳. معاون دانشجویی (یا عنوان مشابه) دانشگاه، به عنوان دبیر کمیته تجدیدنظر

تبصره: جلسات با پیشنهاد رییس یا مسئول نهاد تشکیل و با حضور هر سه نفر رسمیت می یابد و احکام آن با دو رأی موافق معتبر است.

ماده ۶- ترکیب اعضای کمیته مرکزی وزارتین عبارت اند از:

۱. رییس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم یا معاون فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد به عنوان رییس کمیته
۲. مسؤؤل دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در یکی از دانشگاه ها به انتخاب رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها و حکم وزیر
۳. یک نفر حقوقدان از بین اعضاء هیات علمی دانشگاه ها به پیشنهاد رییس کمیته مرکزی و حکم وزیر
۴. مسؤؤل دبیرخانه کمیته مرکزی بدون داشتن حق رای به عنوان دبیر کمیته به پیشنهاد رییس کمیته مرکزی و حکم

وزیر

۵. یک نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها از میان اعضای کمیته های انضباطی و حکم وزیر
  ۶. یک نفر دانشجو ترجیحاً از میان اعضای کمیته های انضباطی دانشگاه‌ها و حکم وزیر
  ۷. یک نفر از معاونین دانشجویی دانشگاه‌ها بنا به پیشنهاد رییس کمیته مرکزی و حکم وزیر
- تبصره ۱: کمیته مرکزی با انتخاب و صدور حکم کلیه اعضا به مدت سه سال و جاهت قانونی یافته و جلسات با حضور رییس، دبیر و دو عضو صاحب‌رای رسمیّت می‌یابد و تصمیمات جلسه با حداقل سه رأی موافق معتبر است.
- تبصره ۲: هر یک از اعضای جلسه که در عضویت بدوی یا تجدید نظر دانشگاه خود حاضرند در این جلسات در صورت وجود پرونده مرتبط با دانشگاه خود نسبت به آن پرونده فاقد حق رأی می باشند.

مبحث دوم - شرایط انتخاب اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان

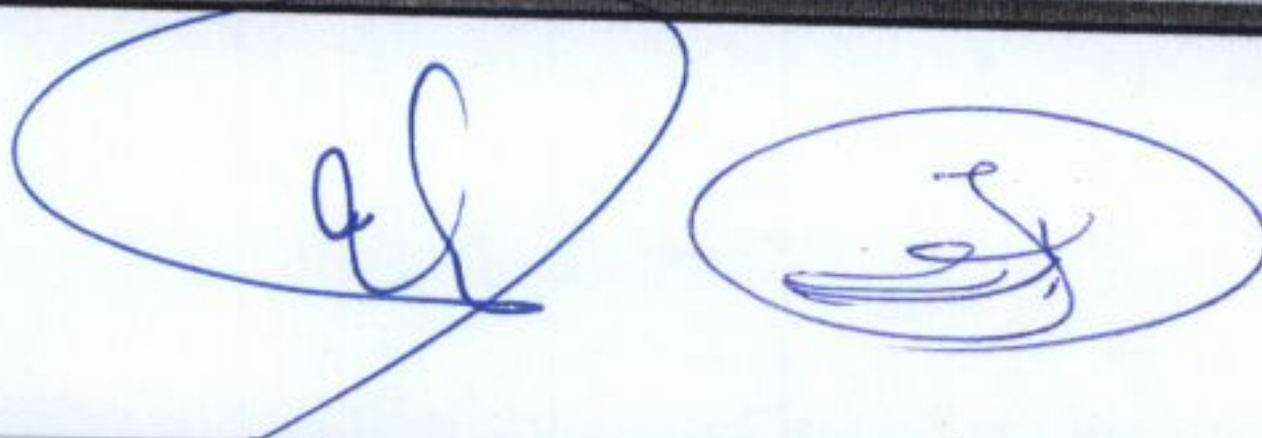
ماده ۷- کلیه اعضای کمیته های انضباطی که به لحاظ شخصیت حقیقی انتخاب می‌شوند باید در تقوی، امانت‌داری و استقلال نظر از حسن شهرت برخوردار بوده، مورد وثوق، فاقد سوء سابقه (با استعلام از مراجع ذی صلاح) و متاهل باشند.

ماده ۸- شرایط عضو دانشجویی:

۱. متاهل و در صورت وجود دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه، از دانشجویان دوره کارشناسی ارشد یا دکتری باشند.
۲. ترجیحاً نیمی از واحدهای آموزشی دوره تحصیلی خود را گذرانده باشند یا آنکه یکی از مقاطع تحصیلی پیشین خود را در همان دانشگاه به پایان رسانده باشند.
۳. در طی مدت تحصیل خود مشروط نشده باشند.
۴. فاقد سوء سابقه انضباطی باشند.

ماده ۹- شرایط دبیر بدوی

دبیر کمیته بدوی دانشگاه‌ها از بین اعضای شاغل در دانشگاه ترجیحاً کارکنان حوزه دانشجویی امور انضباطی دانشگاه که واجد پست سازمانی کارشناسی یا بالاتر هستند یا از اعضای هیات علمی دانشگاه انتخاب می‌شوند مشروط بر آن که متاهل و دارای حسن شهرت در برخورد مناسب با دانشجویان باشند؛ ضمناً ارسال مدارک صلاحیت‌های فردی و طی دوره‌های آموزشی لازم جهت شروع به کار دبیران بدوی جدید دانشگاه‌ها به کمیته مرکزی و اخذ تأییدیه آن مرجع الزامی است.

مبحث سوم - تایید و ابلاغ اعضای کمیته های انضباطی دانشجویان

ماده ۱۰- تایید و ابلاغ احکام عضویت هر یک از اعضای کمیته مرکزی به امضای وزیر و کمیته های بدوی و تجدیدنظر به امضای رئیس دانشگاه و کمیته حل اختلاف و هدایت دانشجویی به امضای معاون دانشجویی دانشگاه و برای مدت دو سال انجام می شود و انتخاب مجدد آن ها بلامانع است.

تبصره ۱: عزل اعضای کمیته های دانشگاه به تشخیص رئیس کمیته تجدیدنظر دانشگاه است و می تواند در هر یک از موارد زیر با رعایت شرایط انتخاب اعضا نسبت به جایگزینی اعضای منتخب اقدام نماید:

۱. سه جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب غیبت غیرموجه
۲. عدم امکان حضور در جلسات کمیته انضباطی به مدت یک نیمسال
۳. از بین رفتن شرایط عمومی یا خاص عضویت در کمیته

تبصره ۲: پس از تعیین اعضای کمیته ها، معرفی فرد جایگزین جهت شرکت در جلسات به عنوان نماینده، جانشین یا هر عنوان دیگر، برابر ضوابط امکان پذیر نبوده و موجب عدم وجاهت آرای صادره می گردد.

تبصره ۳: چنانچه هر یک از اعضای کمیته، فاقد شرایط تعیین شده در این شیوه نامه بوده و کمیته ناگزیر به استفاده از نامبرده باشد، لازم است رئیس کمیته در مورد وی از دبیرخانه کمیته مرکزی استعلام نماید و برابر نظر کمیته مرکزی اقدام نماید.

تبصره ۴: چنانچه معاونت دانشجویی و معاونت فرهنگی دانشگاه، به صورت مجزا تشکیل شده باشند، معاون دانشجویی به عنوان دبیر کمیته تجدیدنظر و رئیس کمیته بدوی محسوب می شود.

ماده ۱۱- اعضای کمیته های بدوی، تجدیدنظر یا مرکزی، در هیچ یک از موضوعاتی که خود طرف دعوا بوده یا در آن موضوع قبلاً رأی داده باشند یا یکی از شاکی و متهم با وی رابطه نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر یک از طبقات ارث دارد، حق رأی ندارند؛ لیکن ارائه توضیح یا اعلام نظر در بُعد شکلی پرونده مانعی ندارد.

بخش دوم: تخلفات و تنبیهات

مبحث اول - تفکیک تنبیهات

ماده ۱۲- به منظور استناد و تطبیق دقیق تر احکام انضباطی، تنبیهات ماده ۷ آیین نامه به صورت زیر تفکیک می شوند:

الف- تنبیهاتی که با حکم کمیته انضباطی دانشگاه یا مرکزی نسبت به دانشجویان می تواند اعمال شود:

۱. احضار و اخطار شفاهی بدون درج در پرونده انضباطی دانشجو
۲. اخطار کتبی بدون درج در پرونده انضباطی دانشجو
۳. تذکر کتبی و درج در پرونده انضباطی دانشجو
۴. توبیخ کتبی و درج در پرونده انضباطی دانشجو
۵. دادن نمره ۲۵/ در درس، آزمون یا تکالیف مربوط به تخلف
۶. محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه از قبیل وام، خوابگاه، تغذیه و غیره از یک ماه تا مدت زمان باقی مانده از تحصیل می باشد.
۷. دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف منجر به ایجاد ضرر و زیان به دانشگاه یا بیت المال (بازگشت به آیین نامه) شده باشد.

۸. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال یا از ۱ تا ۶ ماه بدون احتساب سنوات

۹. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال یا از ۱ تا ۶ ماه با احتساب سنوات

۱۰. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال یا از ۶ تا ۱۲ ماه بدون احتساب سنوات

۱۱. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال یا از ۶ تا ۱۲ ماه با احتساب سنوات

ب- تنبیهاتی که فقط با حکم کمیته مرکزی می تواند نسبت به دانشجو اعمال شود:

۱۲. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال یا از ۱۳ تا ۱۸ ماه بدون احتساب سنوات

۱۳. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال یا از ۱۳ تا ۱۸ ماه با احتساب سنوات

۱۴. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال یا از ۱۸ تا ۲۴ ماه بدون احتساب سنوات

۱۵. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال یا از ۱۸ تا ۲۴ ماه با احتساب سنوات

۱۶. تغییر محل تحصیل دانشجو

۱۷. تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از دولتی روزانه به شبانه شهریه پرداز

۱۸. اخراج دانشجو از دانشگاه، با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی

۱۹. اخراج دانشجو از دانشگاه با محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاهها تا ۵ سال

۲۰. ابطال پایان نامه و رساله یا مدرک تحصیلی^۱

۱- موضوع بند ۳ تبصره ۷ ماده واحده قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی مصوب ۹۶/۶/۱۴ که صرفاً در خصوص موضوع قانون مذکور و ماده ۲۵ این شیوه نامه قابل اعمال است

تبصره ۱: رییس دانشگاه مجاز است تا زمان رسیدگی به پرونده دانشجوی متخلف در کمیته انضباطی دانشگاه از ورود وی به دانشگاه جلوگیری کند مشروط بر اینکه مدت رسیدگی به پرونده دانشجوی از یک ماه تجاوز نکند و در مورد پرونده هایی که به کمیته مرکزی انضباطی برای رسیدگی و اعلام رای ارجاع می شود رییس دانشگاه مجاز است از ورود دانشجوی به دانشگاه تا مدت دو ماه جلوگیری کند. (در صورت تلاقی ایام ممانعت از ورود دانشجوی به دانشگاه با امتحانات پایان نیم سال دانشجوی می تواند با تشخیص رییس دانشگاه در امتحانات پایان نیم سال شرکت کند.)

تبصره ۲: مواردی که بدون درج در پرونده قید شده است در صورت استعلام بیرون از دانشگاه اعلام نشده و فاقد اثر می باشد.

تبصره ۳: در تنبیهات موارد بند یک و دو سابقه امر صرفاً در دبیرخانه کمیته انضباطی برای مدت محدود (تا فارغ التحصیلی) حفظ می گردد و در پرونده اصلی دانشجوی ثبت نخواهد شد.

مبحث دوم - قواعد عمومی تنبیهات

ماده ۱۳- صدور احکام ترکیبی در مورد یک تخلف، تنها به صورت ترکیب تنبیهات بندهای ۵، ۶ و ۷ با یکی از دیگر بندها و نیز ترکیب تنبیهات بندهای ۱۶ و ۱۷ با هر یک از بندهای ۸ تا ۱۵ مشروط به رعایت محدوده تنبیهات تعیین شده برای تخلفات، مجاز است.

ماده ۱۴- ترکیب احکام تعلیقی با سایر تنبیهات مندرج در کلیه بندها و تعلیق بخشی از احکام نهایی با رعایت تبصره ۸ بند ب ماده ۷ آیین نامه مجاز است.

ماده ۱۵- شروع به تخلف: در مواردی که قصد ارتکاب تخلف محرز باشد و دانشجوی شروع به انجام آن نماید ولیکن تخلف به طور کامل واقع نشود، چنانچه اقدامات انجام گرفته عنوان یکی از تخلفات مصرح در شیوه نامه را داشته باشد، محکوم به تنبیه همان تخلف می شود در غیر این صورت حداقل تنبیه مقرر در مورد تخلف اعمال می گردد؛ مجرد قصد ارتکاب تخلف و اقداماتی که صرفاً مقدمه تخلف بوده و ارتباط مستقیم با وقوع تخلف نداشته باشد، شروع به تخلف نبوده و از این حیث قابل رسیدگی نخواهد بود.

ماده ۱۶- تعدد معنوی تخلف: هرگاه فعل واحد، دارای عناوین متعدده تخلف باشد، تنها تحت عنوان تخلفی که مجازات شدیدتری دارد رسیدگی می شود و اعمال تنبیهات مربوط به سایر تخلفات مجاز نیست.

ماده ۱۷- تعدد مادی تخلف: اگر دانشجو مرتکب چندین تخلف با عناوین مختلف شود برای هر یک از تخلفات، حکم جداگانه صادر می‌شود.

تبصره ۱: چنانچه قبل از اتمام اجرای حکم انضباطی مبتنی بر محرومیت از تحصیل، حکم محرومیت از تحصیل دیگری صادر شود در صورتی که محرومیت‌های مزبور با مدت‌های مختلف باشند صرفاً تنبیه اشد و در غیر این صورت یکی از تنبیهات اجرا می‌شود.

تبصره ۲: اگر مجموع تخلفات، عنوان تخلف خاصی در شیوه‌نامه داشته باشد، ضمن تصریح این نکته در رای صادره، خاطی به تنبیه مقرر در آن بند محکوم می‌شود.

ماده ۱۸- تکرار تخلف: ارتکاب تخلف در صورت وجود سابقه محرومیت قطعی مبنی بر ارتکاب همان تخلف در همان مقطع تحصیلی، تکرار تخلف محسوب می‌شود.

تبصره: چنانچه متخلف مسبوق به سابقه تخلف انضباطی در دانشگاه محل تحصیل خود باشد، سابقه انضباطی قبلی به نسبت نوع تخلف و تنبیه تعیین شده از عوامل تشدید تنبیه خواهد بود.

ماده ۱۹- در هر یک از محکومیت‌های مشتمل بر محرومیت‌های تحصیلی می‌توان برخی از نیمسال‌ها یا ماه‌های (فقط برای دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی) منع موقت از تحصیل را با احتساب سنوات و برخی را بدون احتساب سنوات در نظر گرفت مشروط به آن‌که محرومیت از تحصیل با احتساب سنوات منجر به اخراج آموزشی دانشجو نشود.

ماده ۲۰- احکام صادره موضوع بندهای ۸ تا ۱۷ در خصوص دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی خود را گذرانده‌اند، موضوعیت ندارد و تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۵ به صورت منع موقت از اعطای مدرک تحصیلی با صدور گواهی یا بدون صدور گواهی گذراندن واحدهای درسی یا منع صدور مدرک تحصیلی و گواهی گذراندن واحدهای درسی صادر و اعمال می‌گردد.

ماده ۲۱- حق ورود دانشجو به محیط‌های دانشگاهی و استفاده از خدمات و تسهیلات دانشجویی (از قبیل وام، خوابگاه، تغذیه و غیره) به دانشجویانی که به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۵ محکوم شده‌اند سلب می‌گردد.

ماده ۲۲- در صورت قطعی شدن حکم، مراتب حسب صلاحدید کمیته به ولی، سرپرست یا همسر دانشجو اطلاع داده می‌شود.

تبصره: در تخلفاتی که به تشخیص رییس کمیته خاص یا مشهود باشد لازم است به محض دریافت گزارش ظرف ۲۴ ساعت خانواده مطلع گردند. و در سایر تخلفات به تشخیص رییس کمیته قبل از صدور حکم می‌توان به والدین اطلاع داد.

ماده ۲۳- کمیته‌های انضباطی صادرکننده حکم می‌توانند در صورت صلاحدید تا پیش از صدور حکم از سوی مرجع بالاتر و پیش از دانش‌آموختگی، مطابق تبصره ۸ ماده ۷ آیین‌نامه (به جز موارد استثناسده)، نسبت به تعلیق تمام یا بخشی از احکام صادر شده اقدام کنند.

Handwritten signatures in blue ink, circled.

تبصره ۱: چنانچه کمیته های انضباطی نسبت به تعلیق اجرای حکم دانشجوی اقدام نمایند و دانشجوی طی مدت باقی مانده از تحصیل (در مقطع فعلی یا مقاطع بعدی) اقدام به تخلف دیگری نماید که به صدور حکم انضباطی قطعی منجر شود، حکم تعلیقی قبلی نیز به اجرا درخواهد آمد.

تبصره ۲: استفاده از موضوع این ماده طی مقطع تحصیلی دانشجوی فقط یکبار مجاز است.

تبصره ۳: تعلیق حکم انضباطی قطعی مشمول تخلفات اعمال شنیع (از قبیل زنا و لواط)، سرقت مکرر، استفاده از سلاح، عضویت یا فعالیت در گروهک های ملحد، مفسد یا محارب، توزیع مواد مخدر و مشروبات الکلی نمی شود.

مبحث سوم - تفکیک تخلفات و تخصیص تنبیهات

تخلفات مندرج در ماده ۶ آیین نامه با قید تنبیهات متناسب بر اساس ماده ۱۲ شیوه نامه، به شرح زیر تفصیل داده می شوند:

الف- رسیدگی به تخلفات عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، تهمت، ضرب و جرح، تخلفات رایانه ای و مخابراتی، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل و ...)

ماده ۲۴- تهدید، تطمیع، توهین، فحاشی، هتک حرمت، تهمت، افترا و نشر اکاذیب متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۲ تا ۸ (بجز بند ۵) محکوم می شود و در صورت تکرار تنبیهات تا بند ۱۰ قابل تشدید است.
تبصره: در صورتی که شاکی یکی از اعضای هیات علمی باشد تنبیهات تا دو درجه افزایش می یابد.

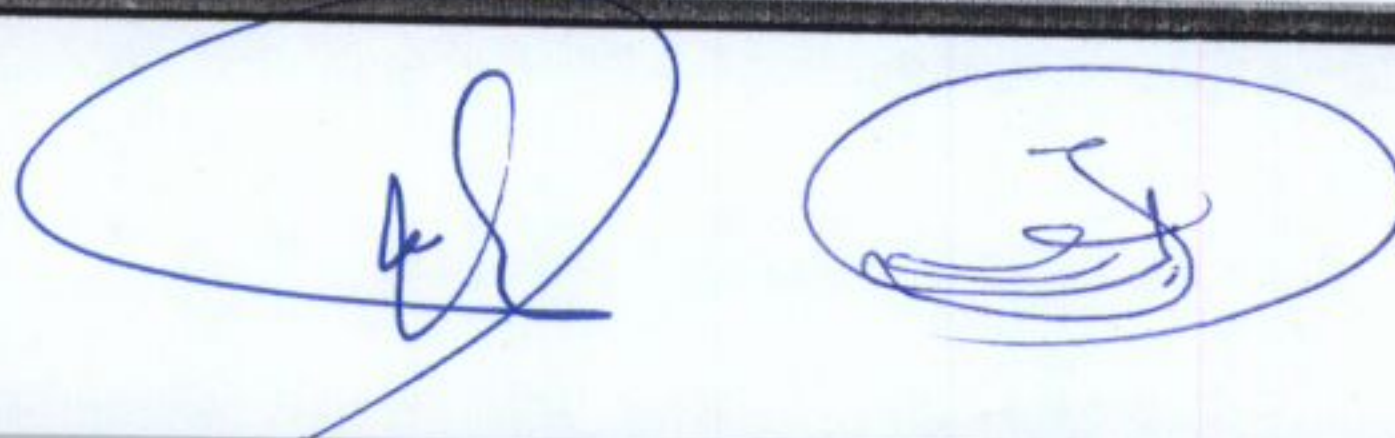
ماده ۲۵- ضرب و جرح

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۸ (بجز بند ۵) محکوم می شود.

تبصره ۱: در صورتی که نزاع به صورت دسته جمعی (سه نفر و بیشتر) باشد، تنبیهات متخلفین به تناسب تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۲: در ضرب و درگیری که منتهی به جرح شده باشد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۱ (بجز بند ۵) محکوم و در صورتی که تخلف تکرار شود یا ضرب و جرح بسیار شدید یا به صورت جمعی باشد متناسب با مورد تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

تبصره ۳: در صورتی که شاکی یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه باشد تنبیهات تا دو درجه (بند) افزایش می یابد.

ماده ۲۶- جعل یا ارائه هرگونه سند، مهر، امضاء و عنوان مجعول یا استفاده از آنها (اعم از مکتوب یا نرم‌افزاری) متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۷ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت تکرار تنبیهات تا بند ۸ قابل تشدید است.

تبصره ۱: چنانچه فعل ارتكابی منجر به هرگونه انتفاع آموزشی از قبیل قبولی در دروس دانشگاهی، گواهی گذراندن واحدهای درسی دانشگاه یا تحصیل یا تغییر در نمره شده باشد، متخلف به تنبیه بند ۵ و یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۹ محکوم و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۲: در صورت جعل گواهی فراغت از تحصیل، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۱ محکوم می‌گردد و در صورت انتفاع از گواهی مزبور، تنبیهات تا بند ۱۷ قابل تشدید است.

تبصره ۳: در صورتی که ارائه سند جعلی منجر به پذیرفته شدن دانشجو مشمول بند ۱۹ و یا جزئی از شرایط پذیرش وی در دانشگاه باشد، علاوه بر گزارش به هیأت مرکزی گزینش دانشجو، تنبیهات تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

ماده ۲۷- سرقت

متخلف به تنبیه بند ۷ و یکی از تنبیهات بندهای ۲ تا ۸ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.

تبصره ۱: چنانچه سرقت با مشارکت باندهای سرقت باشد، متخلف به تنبیه بند ۷ و یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۸ محکوم و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۲: هر کس با تبانی، اطلاعات مربوط به فعالیت مجرمانه باند سرقت را کتمان کند، به نحوی که سبب تسهیل ارتكاب اعمال مجرمانه گردد به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

ماده ۲۸- اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری، خیانت در امانت یا ایراد خسارت

در صورت اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری از یا به یکی از دانشگاهیان یا خیانت در امانت، علاوه بر محکومیت متخلف به جبران خسارت وارده طبق بند ۷، به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۹ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۱: در صورتی که ارتكاب تخلف منجر به نمره قبولی متخلف در یکی از دروس دانشگاهی شده باشد متخلف به تنبیه بند ۵ و یکی از تنبیهات بندهای ۸ یا ۹ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۲: در صورت محکومیت قضایی نسبت به وقوع تخلف در ارتباط با شخصیت‌های حقیقی یا حقوقی در خارج از دانشگاه، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۸ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.

تبصره ۳: در صورت محکومیت قضایی مبنی بر اختلاس، متخلف به تناسب اموال مورد اختلاس و میزان مشارکت در آن، علاوه بر جبران خسارت طبق بند ۷ به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۱۲ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۴: در صورت فعالیت در شرکت‌های هرمی و امثال آن متخلف ضمن جبران خسارت، به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۱ محکوم و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

ماده ۲۹- خیانت در امانت یا ایراد خسارت

اگر خیانت در امانت یا ایراد خسارت نسبت به اموال عمومی واقع گردد، مرتکب علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۷ به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود. و اگر خیانت در امانت یا ایراد خسارت نسبت به اموال خصوصی واقع گردد در صورت شکایت صاحب مال مرتکب علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۷ به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۴ محکوم می‌شود.

ماده ۳۰- نگهداری، حمل، خرید و فروش یا استفاده از سلاح

در صورت نگهداری، حمل، خرید و فروش اسلحه گرم مجاز یا غیر مجاز، (سلاح بادی، مواد منفجره اعم از کوکتل ملوتوف و غیره) یا سلاح سرد در محیط‌های دانشگاهی اعم از چاقو، قمه، پنجه بوکس و ...، به تناسب مورد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۳ (بجز بند ۵) محکوم و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

تبصره ۱: در صورت تهدید، اخاذی، تظاهر یا قدرت‌نمایی با اسلحه، مرتکب به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۵ محکوم می‌گردد و چنانچه تخلف تکرار شود یا مرتکب از سلاح استفاده نماید به تناسب، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۲: در صورتی که اخاذی بدون سلاح انجام شود و عمل ارتكابی مشمول عنوان کلاهبرداری یا تحصیل مال از طریق نامشروع شود وفق مفاد ماده ۲۸ یا تبصره‌های مرتبط قابل رسیدگی خواهد بود.

تبصره ۳: در موارد همراه داشتن سلاح گرم یا استفاده از سلاح سرد غیر مجاز، دانشجو به مراجع قضایی ارجاع می‌گردد.

تبصره ۴: در صورت نگهداری، حمل، خرید و فروش اقلامی از قبیل افشانه و شوکر متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۲ تا ۹ (بجز بند ۵) و در صورت تکرار، مشمول بند ۶ تا ۱۳ و در صورت تهدید یا استفاده با افشانه و شوکر مشمول بند ۱۷ می‌گردد.

ماده ۳۱- مباشرت (ارتکاب) و مشارکت قتل عمد

در صورت محکومیت قضایی، تنبیهات بندهای ۱۸ یا ۱۹ در خصوص وی لازم الاجرا است.

تبصره ۱: در صورت محکومیت قضایی مبنی بر معاونت در قتل عمد به یکی از تنبیهات بندهای ۱۴ الی ۱۹ محکوم می‌شود.
تبصره ۲: چنانچه دانشجویی به قتل غیر عمد محکوم شده باشد کمیته تجدیدنظر می‌تواند نسبت به ارائه پیشنهاد تغییر محل تحصیل نامبرده به کمیته مرکزی اقدام نماید.

ماده ۳۲- تخلفات رایانه‌ای و مخابراتی و مجازی

در صورت ارتکاب هر یک از تخلفات در فضای مجازی از قبیل هک کردن، ویروسی کردن، سابوتاژ رایانه‌ای (تغییر، محو، متوقف‌سازی و...)، تخریب رایانه (نرم‌افزاری یا سخت‌افزاری) از طریق نفوذ به سیستم، جاسوسی کردن و دستیابی غیرمجاز به اطلاعات، ضبط صدا یا تصویربرداری‌های بدون مجوز یا انتشار آن‌ها، فروش، افشا یا انتشار اسناد، اطلاعات یا داده‌های مربوط به دانشگاه، وارد شدن به حریم خصوصی افراد در فضای وب یا استفاده ابزاری یا سوء استفاده از اطلاعات، تصاویر یا محصولات صوتی و تصویری صفحات شخصی افراد حقیقی یا حقوقی (اعم از اخاذی، افشا، انتشار، ... یا تهدید به اقدام در این موارد یا موارد مشابه) شنود غیرقانونی، تهیه سایت‌ها و وبلاگ‌های غیراخلاقی و ضدامنیت‌ملی، تهدید و هتک حرمت اشخاص، اهانت به مقدسات دینی، نفوذ به سایت‌های دولتی، ارسال ایمیل‌های مخرب، ایجاد دسترسی غیرمجاز یا اختلال در سطح دسترسی افراد، بارگذاری، دانلود یا انتشار موضوعات غیراخلاقی و کلیه جرایم عمومی در فضای وب، متخلف به تناسب تخلف، به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۱۸ محکوم می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که تخلف تکرار گردد یا دارای ابعاد گسترده‌ای باشد به نسبت سطح تأثیر تخلف، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۲: تشکیل کلیه گروه‌های مجازی دانشجویی با جمعیت بالای ۱۰۰ نفر نیاز به مجوز کمیته ناظر بر نشریات دانشجویی دارد. شکل‌ها و مجموعه‌های رسمی تابع قوانین مربوطه هستند. ایجاد کانال یا گروه غیر مجاز مشمول تنبیهات بند ۸ تا ۱۹ خواهد گردید.

تبصره ۳: در صورت تولید، انتشار و بازنشر محتوایی که مصداق تخلفات اشاره شده در این شیوه‌نامه در گروه یا کانال متخلف، مشمول تنبیهات بند ۶ تا ۱۹ به تناسب تخلف می‌گردد.

تبصره ۴: در صورت هرگونه استفاده غیر مجاز از عنوان، آرم و عناوین مشابه مرتبط با دانشگاه، دانشجو مشمول تنبیهات بند ۱ تا ۶ (بجز ۵) می‌گردد. در صورتی که تخلف این بند مصداق عناوین دیگر تخلفات این شیوه‌نامه شود، فرد به مجازات اشد محکوم می‌گردد.

تبصره ۵: تخلفات صورت گرفته در فضای مجازی که مشمول عناوین این شیوه‌نامه در فضای حقیقی باشند بر اساس همان ماده مرتبط با فضای حقیقی می‌بایست رسیدگی گردد.

تبصره ۶: کلیه شبکه ها، نرم افزارها و سکوهای مجازی که قابلیت دسترسی عام دارند حریم عمومی محسوب می شود. تشخیص مصداق حریم خصوصی در رابطه با گزارشات واصله بر عهده کمیته انضباطی دانشگاه می باشد.

تبصره ۷: هر گونه عضویت با هدف ارتباط و تبادل در کلیه شبکه ها، نرم افزارها و سکوهای مجازی گروه های غیر قانونی مشمول تنبیهات بندهای ۴ تا ۹ (بجز ۵) می گردد.

ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری

ماده ۳۳- تقلب در آزمون ها یا فعالیت های آموزشی

تقلب عبارت است از استفاده محرز دانشجو از اطلاعات، تجهیزات یا امکانات به نحوی که مجاز نباشد، برای ارائه نتیجه یک فعالیت آموزشی موظف؛ متخلف به تنبیه بند ۵ (در درس یا آزمون های مربوطه) و متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۶ و در صورت تکرار علاوه بر تنبیه بند ۵ به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۱ محکوم می گردد.

تبصره ۱: صورت جلسه تقلب در جلسه آزمون با گزارش مراقبین جلسه یا نظر صریح مدرس یا نماینده آموزش مبنی بر استفاده دانشجو و با تأیید معاونت آموزشی دانشکده به کمیته انضباطی ارسال می گردد.

تبصره ۲: پاسخ نادرست که نتیجه استفاده محرز دانشجو از تقلب باشد نیز مشمول تنبیه بند ۵ می گردد.

تبصره ۳: به همراه داشتن مکتوبات، تجهیزات و امکانات غیر مجاز به نحوی که استفاده از آنها محرز نگردد، تخلف دانشجو وفق ماده فوق، احراز و صرفاً به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می شود.

تبصره ۴: تعلیق تنبیه بند ۵ برای تقلب، معادل حذف درس یا تکالیف مربوطه با الزام در تکرار آن خواهد بود.

تبصره ۵: چنانچه دانشجوی مرتکب تقلب به بند ۵ محکوم شود، همکاری کننده در آن تقلب نیز به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ و بند ۵ تعلیقی محکوم می گردد. در صورتی که مراقب جلسه آزمون دانشجو بوده و همکار در تقلب محسوب شود مشمول بندهای ۴ تا ۹ می گردد.

تبصره ۶: در صورت تقلب دانشجو در امتحانات جامع کشوری، متخلف متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۸ محکوم می گردد و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۷: در آزمون های کشوری بر اساس قانون رسیدگی به جرائم آزمون های سراسری رسیدگی می گردد.

ماده ۳۴- تقلب در فعالیت های پژوهشی

در صورت ارتکاب هر نوع تخلف پژوهشی مانند سرقت، اجاره یا داده سازی علمی، عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذی نفعان در امور پژوهشی، عدم رعایت حقوق آزمودنی ها، عدم استفاده درست از منابع، انتشار غیر واقعی، مجدد، همپوشان و تکه ای از قبیل معرفی نویسندگان یا داوران غیر واقعی و ساخت و استفاده از پست الکترونیک جعلی برای داوری غیر واقعی مقالات توسط خود

دانشجو و نظایر آن متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۷ محکوم و در صورت تکرار یا محکومیت در مراجع قضایی تنبیه تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۱: چنانچه تخلف در انجام پایان نامه باشد به طوری که مانع انتساب اثر به دانشجو شود یا در تدوین مقاله باشد که منجر به انتفاع تحصیلی به قبولی در دروس دانشگاهی یا تغییر در نمره شده باشد، متخلف علاوه بر اعمال تنبیهات ماده فوق به تنبیه بند ۵ در درس یا تکالیف مربوطه نیز محکوم می شود.

تبصره ۲: در مواردی که تخلف پژوهشی دانشجو پس از دانش آموختگی احراز گردد نظر کمیته مرکزی ملاک عمل خواهد بود.
تبصره ۳: مقالاتی که به روش متقلبانه برای دفاع پایان نامه و امثالهم به کار گرفته می شوند علاوه بر اعمال تنبیهات ماده فوق، لغو اثر نیز می گردند.

تبصره ۴: همکاری کننده در هر یک از تخلفات پژوهشی به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۸ (بجز بند ۵) محکوم می گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۳۵ - تقلب در تهیه آثار علمی و استفاده از آثار متقلبانه

تهیه، عرضه و یا واگذاری آثاری از قبیل رساله، پایان نامه، مقاله، طرح پژوهشی، کتاب، گزارش یا سایر آثار مکتوب و یا ضبط شده پژوهشی-علمی و یا هنری اعم از الکترونیکی توسط دانشجو به قصد انتفاع و یا به عنوان حرفه یا شغل، با هدف ارائه کل اثر یا بخشی از آن توسط دیگری و یا دانشجو به عنوان خود، جرم بوده و متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱۵ تا ۱۹ و تنبیه بند ۲۰ محکوم می شود.

تبصره ۱: شروع فرایند رسیدگی در کمیته انضباطی منوط به احراز و اعلام تخلف از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش موسسه / دانشگاه مربوطه خواهد بود.

تبصره ۲: استفاده از آثار متقلبانه نیز مشمول تنبیهات پیش بینی شده در این ماده می باشد.

ماده ۳۶ - فرستادن دیگری به جای خود در امتحان

متخلف به تنبیه بند ۵ در امتحان مربوط و یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۱ محکوم می شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

تبصره ۱: در صورت شرکت به جای دیگری در امتحان، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۱ محکوم می شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

۲۰

تبصره ۲: کلیه آزمون‌هایی که از سوی دانشگاه به‌عنوان آزمون رسمی به دانشجویان اعلام می‌شوند (چه بصورت حقیقی و چه مجازی) مشمول مواد ۳۳ تا ۳۶ می‌شوند.

تبصره ۳: نقض مقررات جلسه امتحان، بدون ارتکاب فعلی از جانب متخلف یا وجود قرائن دیگر که عامل معنوی در تخلف تقلب را محرز نکند، مشمول مواد ۳۳ و ۳۶ نمی‌شود.

تبصره ۴: هر گونه اخلال در فرآیند برگزاری آزمون‌های دانشگاه که مشمول عنوان تقلب نگردد بر حسب شدت تخلف دانشجو مشمول تنبیهات بندهای ۱ تا ۱۱ (بجز ۵) و در صورت تکرار مشمول تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۵ می‌گردد.

ماده ۳۷- سرقت، خرید، فروش یا افشای سؤالات یا ورقه‌های امتحانی

متخلف علاوه بر محکومیت به بند ۵ به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۳ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۳۸- اخلال، ایجاد وقفه یا مزاحمت برای کلیه امور و برنامه‌های دانشگاه

در صورت اخلال، ایجاد وقفه یا مزاحمت برای کلیه امور و برنامه‌های دانشگاه، نقض قوانین و مقررات، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ و چنانچه اخلال منجر به انتفاع آموزشی دانشجو شود متخلف به بند ۵ هم محکوم می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه، تکرار یا منجر به ایجاد اغتشاش در سطح دانشگاه یا خوابگاه شود، تنبیه متخلف تا بند ۱۰ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.

تبصره ۲: در صورتی که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه، منجر به اغتشاش یا تحریک دیگران یا تشکیل گروه همراه باشد، تنبیهات متخلف تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

تبصره ۳: در صورتی که اخلال منجر به اغتشاش و همراه با ضرب و جرح باشد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۴: در صورتی که اخلال در برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه به واسطه دادن اطلاعات ناصحیح به دانشگاه یا کتمان حقایق اعم از شفاهی یا کتبی بوده متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۷ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ قابل تشدید است.

ماده ۳۹- تخلفات بالینی در مراکز آموزشی-درمانی

در صورت ارتکاب هر نوع تخلف بالینی در مراکز آموزشی درمانی از قبیل هر گونه ایجاد اختلال و وقفه در اقدامات تشخیصی و درمانی بدرفتاری با بیمار و همراهان، افشای اسرار بیمار توهین یا تحقیر، رفتار اهانت آمیز و تهدید نسبت به کارکنان، دانشجویان و اساتید، خرید و فروش و ترک کشیک، تمرد، تاخیر و اهمال در اجرای شرح وظایف، مداخلات درمانی غیرمجاز، نقض مقررات مندرج در آیین نامه پوشش و رفتار حرفه‌ای دانشجویان علوم پزشکی و قانون انطباق امور اداری و فنی موسسات پزشکی با موازین شرع مقدس، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۱ محکوم می‌شود و در صورت تکرار تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

ج- رسیدگی به تخلفات سیاسی

ماده ۴۰- دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود، گروهک‌های محارب، مفسد یا افراد وابسته به آنها متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۹ محکوم می‌شود اگر تخلف، تکرار یا منجر به انتفاع گروهک‌های مذکور گردد تنبیهات تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

ماده ۴۱- هواداری یا تبلیغ به نفع گروهک‌ها و مکاتب الحادی

در صورتی که فعالیت و تبلیغ (در فضای حقیقی یا مجازی) به نفع گروهک‌های محارب و معاند نظام جمهوری اسلامی ایران یا گروه‌های غیرقانونی منحل که به موجب احکام قضایی یا اعلام مراجع امنیتی، معاند نظام جمهوری اسلامی ایران تشخیص داده شده باشند، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۹ محکوم می‌شود.

تبصره ۱: انجام اعمالی به نفع گروه‌های محارب، مفسد، ملحد یا گروه‌های غیرقانونی منحل که به موجب مراجع امنیتی محارب، مفسد یا ملحد تشخیص داده شده باشند متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۹ محکوم می‌شود.

تبصره ۲: در صورت اثبات موضوع این ماده بدون اعلام مراجع امنیتی یا قضایی پرونده جهت تصمیم‌گیری به کمیته مرکزی انضباطی ارجاع می‌گردد.

ماده ۴۲- عضویت گروهک‌های محارب، مفسد، ملحد یا فرقه‌های انحرافی

همکاری با سازمان‌های اطلاعاتی بیگانه یا عضویت در گروه‌های محارب، مفسد، ملحد که به موجب تشخیص مراجع امنیتی محارب، مفسد، ملحد یا فرقه‌های انحرافی تشخیص داده شده باشند مشمول بند ۱۹ تنبیهات قرار می‌گیرد.

ماده ۴۳- توهین به شعائر و مقدسات اسلامی یا ملی، ادیان رسمی کشور یا ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند فحاشی و استفاده از الفاظ رکیک به‌طور شفاهی یا کتبی، از طریق شعارنویسی، پخش اعلامیه و فضای مجازی و ...)

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۱ محکوم می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که ارتکاب عمل به‌صورت جمعی و به قصد بلوا و آشوب صورت گیرد یا به‌طور مکرر و بدون توجه به تنبیهات قبلی واقع شود تنبیهات از بند ۶ تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۲: نقض احکام اسلامی به شکل مشهود از قبیل روزه‌خواری و غیره، متخلف به تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۰ و در صورت تکرار تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

ماده ۴۴- ایجاد و شرکت در بلوا و آشوب

در صورت ایجاد بلوا و آشوب در محیط های دانشگاهی یا خارج از آن توسط دانشجو، متخلف به یکی از تنبیهات بند ۶ تا ۱۲ محکوم می گردد و اگر بلوا یا آشوب در جهت ضربه زدن به ارکان نظام باشد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۷ محکوم می شود و چنانچه با هماهنگی و برنامه ریزی قبلی یا با هدایت گروه های غیرقانونی خارج از دانشگاه یا رسانه های معاند باشد یا تکرار شود تنبیه از بند ۱۱ تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره: در صورت شرکت در بلوا و آشوب دانشجوی متخلف به یکی از تنبیهات بند ۴ تا ۱۰ (بجز ۵) محکوم می گردد.

د- رسیدگی به تخلفات اخلاقی

ماده ۴۵- استعمال مواد اعتیادآور (مخدر، توهمزا، روان گردان) یا استفاده از مشروبات الکلی

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۳ تا ۱۱ (بجز بند ۵) محکوم می شود و چنانچه تخلف تکرار شود یا در دانشگاه یا اماکن وابسته به آن، صورت پذیرد یا آثار سوء عمومی داشته باشد تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۴۶- تشکیل جلسه و دعوت از دیگران برای استعمال مواد اعتیادآور یا استفاده از مشروبات الکلی (یا مشارکت یا همکاری در این خصوص)

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۵ محکوم می گردد و در صورت استفاده از اماکن وابسته به دانشگاه، به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۷ محکوم و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره: شرکت در این جلسات به همراه استعمال مواد اعتیادآور یا استفاده از مشروبات الکلی مشمول ماده ۴۵ می گردد.

ماده ۴۷- اعتیاد به مواد اعتیادآور یا مشروبات الکلی

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۴ محکوم می شود و در صورت عدم توجه به تنبیهات قبلی تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

تبصره ۱: اخذ آزمایش اعتیاد به صورت محرمانه از افراد مشکوک، با اجازه مکتوب معاون دانشجویی دانشگاه پیش از طرح پرونده مبنی بر اعتیاد الزامی است. استنکاف دانشجو از این امر به منزله پذیرش اعتیاد می باشد.

تبصره ۲: ادامه تحصیل دانشجوی معتاد منوط به منفی بودن آزمایش مذکور و همکاری در درمان اعتیاد و مراجعه مستمر وی به مرکز مشاوره و روانپزشک خواهد بود.

تبصره ۳: در صورت اصلاح دانشجو و ترک اعتیاد امکان بازگشت دانشجو و تخفیف مجازات وجود دارد.

ماده ۴۸- نگهداری، خرید و فروش، تولید یا توزیع مواد اعتیادآور یا مشروبات الکلی

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۵ محکوم می شود و چنانچه تخلف تکرار شود یا از اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه برای این منظور استفاده کرده باشد تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

ماده ۴۹- ارتکاب قمار و تجاهر به آن

قمار عبارت است از انجام بازی همراه با شرط برد و باخت که در آن بازنده موظف به تأدیه شرط به نفع برنده باشد؛ چنانچه این عمل به شکل مکرر، علنی و با جسارت انجام گردد، تجاهر به قمار است؛ در صورتی که متخلف صرفاً مرتکب قمار گردد به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ و چنانچه تجاهر به قمار داشته باشد به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۱ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۵۰- خرید و فروش یا توزیع آلات قمار

چنانچه خرید و فروش با علم به استفاده از آن برای قمار صورت گیرد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۲ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۴ قابل تشدید است.

ماده ۵۱- استفاده از هرگونه آلات لهو و لعب یا محصولات رسانه‌ای غیرمجاز

چنانچه متخلف از محیط یا امکانات دانشگاهی برای این منظور استفاده کرده باشد به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۹ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.

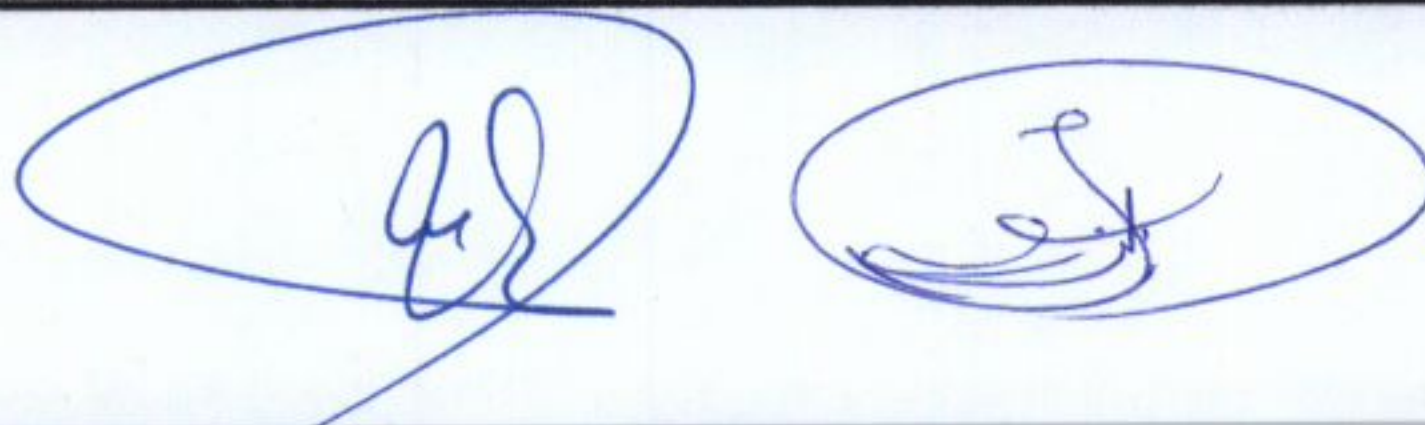
تبصره: در تولید، خرید و فروش، تکثیر، توزیع یا نگهداری هرگونه آلات لهو و لعب یا محصولات رسانه‌ای غیر مجاز متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۵۲- عدم رعایت پوشش اسلامی یا ضوابط پوشش ابلاغی وزارتین

در صورت عدم رعایت پوشش ایرانی-اسلامی یا ضوابط پوشش ابلاغی در کلیه محیط‌های دانشگاهی متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۶ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت هنجارشکنی یا عمل شبکه‌ای و یا اصرار و تکرار، تنبیهات تا بند ۱۵ قابل تشدید است.

ماده ۵۳- عدم رعایت شئون دانشجویی

در صورت ارتکاب هرگونه رفتار خلاف شئون، منزلت و عرف مسلم که دانشجویان آن را مذموم بدانند، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۶ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۹ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.
تبصره ۱: استعمال دخانیات در دانشگاه یا اماکن مرتبط ذیل این ماده قرار می‌گیرد.

تبصره ۲: در صورت ارتکاب عملی که لطمه به حیثیت و شئون دانشگاهیان زند متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۹ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

تبصره ۳: چنانچه رفتار دانشجو منجر به سلب صلاحیت حرفه‌ای وی گردد متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۲ محکوم می‌گردد و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۹ قابل تشدید است؛ در رسیدگی به این مورد اخذ نظر گروه تخصصی و معاونت آموزشی مربوطه ضروری است.

ماده ۵۴- عدم رعایت موازین محرز شرعی در ارتباط با نامحرم

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۶ محکوم می‌شود و چنانچه دارای شاکی خصوصی باشد یا عفت عمومی را خدشه‌دار نماید یا آثار علنی و مشهود داشته باشد یا در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۱ (بجز بند ۵) قابل تشدید است.

تبصره ۱: رفتارهای جنسی انحرافی نیز مشمول این ماده قرار می‌گیرد.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در ارتباط با نامحرمی که حسب وظایف آموزشی-پژوهشی محوله، تحت تسلط وی قرار دارد، موازین محرز شرعی را رعایت ننماید، در صورت شکایت شاکی خصوصی و احراز وقوع تخلف، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۵ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیه تا بند ۱۹ قابل تشدید است.

ماده ۵۵- داشتن رابطه نامشروع (بدون عمل منافی عفت)

رابطه نامشروع عبارت است از برقراری ارتباطی که شرعی (اسلامی) نبوده یا بدون طی مراحل شرعی یا قانونی لازم صورت گرفته باشد، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۲ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود.

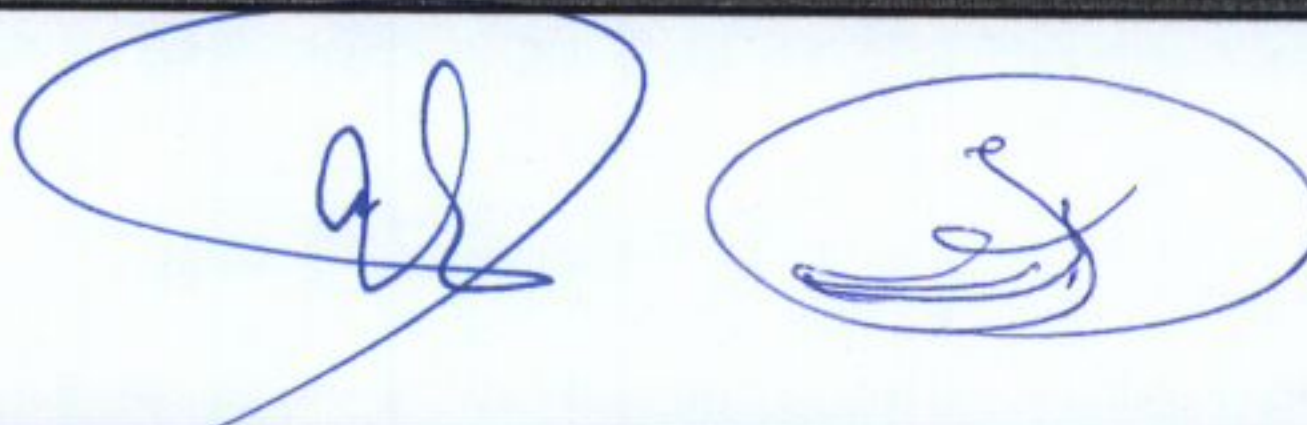
تبصره ۱: چنانچه تخلف دارای شاکی خصوصی مستند به تهدید، اکراه، اضطراب یا اجبار باشد تنبیهات می‌تواند از بند ۱۵ تا بند ۱۹ تشدید گردد.

تبصره ۲: چنانچه تخلف در موارد متعدد واقع شده یا تکرار شود تنبیه بند ۱۹ اعمال می‌گردد.

ماده ۵۶- شرکت در جلسه نامشروع

جلسه نامشروع عبارت است از گردهم آمدن گروهی به قصد انجام اعمالی که شرع اسلام آن را نفی کرده و جایز نمی‌داند مانند مهمانی‌های نامتعارف (پارتی و ...); متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۲ تا ۹ (بجز بند ۵) محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات تا بند ۱۷ قابل تشدید است.

تبصره: در صورت تشکیل یا همکاری در تشکیل جلسه نامشروع متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۳ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، تنبیهات از بند ۱۴ تا ۱۹ قابل تشدید است.

ماده ۵۷- انجام عمل منافی عفت

در صورت اثبات زنا، لواط، قوادی یا مساحقه در مراجع قضایی متخلف به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۱۴ تا ۱۹ محکوم می‌گردد.

بخش سوم: کمیته بدوی

مبحث اول - شروع رسیدگی

ماده ۵۸- صدور احکام انضباطی در خصوص دانشجویان، تنها از طریق کمیته های انضباطی صورت می‌گیرد و سایر نهادها یا مسئولان دانشگاه، جز در مقام اجرای احکام صادرشده از کمیته های انضباطی، مجاز به صدور یا اجرای مفاد هیچ‌یک از تنبیهات انضباطی نمی‌باشند.

ماده ۵۹- رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان در موارد ذیل شروع می‌شود:

۱. شکایت شاکی (کسی که از وقوع تخلف متحمل ضرر و زیان می‌گردد و رسیدگی به شکایت خود را درخواست می‌نماید)
۲. گزارش مکتوب مسئولین و اشخاص حقیقی یا حقوقی و مراجع ذیصلاح داخل یا خارج دانشگاه

ماده ۶۰- شکایت شاکی به انضمام ادله به کمیته انضباطی ارائه و با شرایط ذیل در دبیرخانه کمیته ثبت می‌شود:

۱. مشخصات کامل شاکی یا گزارش دهنده (حاوی تاریخ، نام و امضای شاکی یا امضاء و سمت گزارش دهنده و ممهور به مهر اداره مربوطه)
۲. مشخصات کامل مشتکی‌عنه یا دانشجوی مورد گزارش
۳. ثبت دقیق مکان و زمان (ساعت و تاریخ) و جزئیات موضوع با ادله آن (ازجمله شرح دقیق موضوع، چگونگی رفتار دانشجو، اشخاص مرتبط با موضوع و ذکر خسارت احتمالی وارده و ...)

تبصره ۱: در صورتی که شهادت شهود به عنوان دلیل شکایت ذکر شود شهادت مکتوب با ذکر مشخصات کامل آن‌ها باید با رعایت شرایط فوق پیوست شکایت گردد.

تبصره ۲: گزارش اشخاص حقیقی در مورد وقوع تخلف لازم به داشتن شرایط فوق نیست.

ماده ۶۱- گزارش‌های مکتوب اشخاص حقوقی داخل دانشگاه با شرایط ذیل در دبیرخانه کمیته ثبت می‌شود:

۱. استفاده از سربرگ رسمی شخص حقوقی
۲. ثبت دقیق مشخصات دانشجو
۳. ثبت دقیق مکان و زمان (ساعت و تاریخ) و جزئیات رویداد (شرح دقیق تخلف ادعایی، چگونگی رفتار دانشجو، اشخاص درگیر در موضوع و ذکر خسارت احتمالی وارده حسب مورد و ...)
۴. نام، سمت و امضای مسئول گزارش دهنده با ذکر تاریخ و ممهور به مهر اداره مربوطه
۵. ادله گزارش

تبصره : در صورتی که شهادت شهود به عنوان دلیل گزارش ذکر شود، شهادت مکتوب شهود با ذکر مشخصات کامل آن‌ها پیوست گزارش می‌شود.

ماده ۶۲- در رسیدگی به تخلفات آموزشی، پژوهشی، اداری و ... (موضوع مواد ۳۳ تا ۴۳ این شیوه‌نامه) حسب مورد اخذ نظر مراجع ذی صلاح ضروری است.

تبصره : در صورت عدم پاسخگویی در طی دو هفته کمیته انضباطی در هر صورت به رسیدگی ادامه خواهد داد.

ماده ۶۳- کمیته انضباطی دانشگاه مقطع فعلی، مجاز به رسیدگی به تخلفاتی که در مقطع تحصیلی قبلی دانشجو صورت گرفته باشد نیست؛ در این‌گونه موارد نظر کمیته مرکزی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره : احکام تعلیقی در مقطع قبلی قابل اعمال در مقطع فعلی در صورت وقوع تخلف می‌باشند.

ماده ۶۴- شکایات و گزارش‌های دریافتی با موازین مندرج در مواد ۵۹ و ۶۰ این شیوه‌نامه تطبیق داده می‌شود در صورتی که فاقد شرایط مزبور باشند، دبیر کمیته موظف است پیش از انجام هرگونه اقدام، نواقص شکلی را به اطلاع شاکی برساند تا ظرف حداکثر پنج روز از زمان ثبت، به نحو مقتضی نسبت به رفع نواقص شکایت اقدام لازم صورت پذیرد در صورتی که در مهلت مقرر، نسبت به رفع نقص اقدام نشود شکایت یا گزارش بایگانی می‌گردد.

ماده ۶۵- طبق تبصره ۴ بند ب ماده ۷ آیین‌نامه تنها مرجع مجاز به طرفیت دانشگاه به انعکاس تخلف و معرفی دانشجوی خاطی به مراجع قضایی و انتظامی، کمیته انضباطی دانشگاه با هماهنگی و مشاوره دفتر حقوقی دانشگاه است.

مبحث دوم - وظایف دبیرخانه کمیته انضباطی

ماده ۶۶- دبیر کمیته بدوی مطابق فرآیند زیر مسئول انجام امور لازم جهت تشکیل پرونده و طرح موضوع در جلسات کمیته انضباطی است:

الف. ثبت شکایت و گزارش با ذکر تاریخ، شماره و ارائه رسید به شاکی

ب. بررسی انطباق شکایات و گزارش‌های دریافتی با موازین مندرج در مبحث اول بخش سوم این شیوه‌نامه

پ. اعتبارسنجی شکلی مستندات ارائه‌شده در خصوص تخلف انتسابی

ت. استعلام از مراجع تخصصی مربوطه و پاسخگویی به استعلامات صورت گرفته حسب مورد

ث. انجام تحقیقات حسب مورد

- ج. دعوت دانشجو
- ج. آگاه‌سازی دانشجو نسبت به حقوق خویش و مساعدت به منظور بهره‌مندی از حقوق مزبور
- ح. تفهیم موارد تخلف در مصاحبه حضوری به صورت شفاهی یا مکتوب و اخذ دفاعیات مکتوب
- خ. دعوت مدعوین جهت حضور در دبیرخانه یا جلسات کمیته
- د. هماهنگی با اعضای کمیته های انضباطی جهت مطالعه و آگاهی از مفاد پرونده‌های در دستور کار کمیته
- ذ. طرح موضوع در جلسه کمیته انضباطی پس از تحصیل دلیل
- ر. تنظیم صورت جلسه کمیته انضباطی
- ز. حفظ، بایگانی و امانت‌داری نسبت به کلیه مستندات، مکاتبات و اوراق پرونده‌های انضباطی و برگ‌شماری مستمر پرونده
- س. انشاء و ابلاغ احکام کمیته های انضباطی به دانشجو و ابلاغ احکام قطعی به بخش‌های مرتبط دانشگاه حسب مورد
- ش. ارسال رونوشت احکام انضباطی قطعی حداکثر یک ماه پس از صدور به کمیته مرکزی
- ص. دریافت و ثبت اعتراضات دانشجویان نسبت به احکام انضباطی صادره و اقدامات مقتضی جهت طرح در مرجع تجدیدنظرخواهی
- ض. پیگیری و اجرای احکام دانشجویان و اجرای مصوبات کمیته های انضباطی
- ط. امحای آثار احکام و تنبیهات مندرج در پرونده دانشجو مطابق ضوابط این شیوه‌نامه
- ظ. انجام امور محوله از سوی کمیته مرکزی و روسای کمیته انضباطی دانشگاه حسب تکالیف و وظایف تعیین شده
- تبصره ۱: دبیر کمیته بدوی می‌تواند انجام وظایف مذکور را به کارشناسان دبیرخانه انضباطی دانشگاه واگذار نماید؛ در هر صورت مسئولیت اقدامات دبیرخانه و کارشناسان با دبیر کمیته بدوی است.
- تبصره ۲: انجام تشریفات دعوت از کلیه مدعوین جهت حضور در جلسه کمیته همانند دعوت از اعضای کمیته الزامی است.

مبحث سوم - دعوت دانشجو

ماده ۶۷- دعوت دانشجو باید پس از دریافت شکایت یا گزارش واصله صورت گرفته توسط دبیرخانه کمیته انضباطی و پس از طی مراحل ذکر شده در این مبحث صورت پذیرد.

ماده ۶۸- دعوت‌نامه باید مشتمل بر موارد ذیل باشد:

۱. مشخصات کامل دانشجو
۲. موضوع یا عنوان تخلف انتسابی
۳. علت دعوت
۴. تاریخ و زمان حضور و آدرس دبیرخانه کمیته انضباطی

۵. نام، سمت و امضای تماس گیرنده

تبصره ۱: دبیرخانه موظف است فرآیند دعوت از دانشجو جهت حضور در دبیرخانه کمیته انضباطی را در کلیه مراحل رسیدگی (اعم از تفهیم اتهام، دفاع حضوری، ابلاغ حکم، ادای شهادت یا به عنوان مطلع) از طریق اطلاع رسانی تلفنی و با رعایت حداقل بازه زمانی ۲۴ ساعت رعایت نماید. ابلاغ دعوت نامه از طریق تماس و در صورت عدم پاسخگویی ارسال پیامک صورت می گیرد. همچنین دبیرخانه موظف است علاوه بر طرق فوق مفاد دعوت نامه را از طریق سامانه دانشگاه یا به صورت حضوری و مکتوب، در دبیرخانه کمیته انضباطی ابلاغ نماید. مستند پیامک ارسالی در پرونده دانشجو بایگانی می شود بدیهی است مسئولیت دادن اطلاعات اشتباه مانند شماره تلفن با دانشجوست.

تبصره ۲: در کلیه دانشگاه هایی که از سیستم اطلاع رسانی مخابراتی (نظیر سامانه جامع گلستان یا سامانه های پیامکی متناظر) استفاده می کنند، دعوت از دانشجو از طریق ارسال به بخش اعلانات مهم حساب کاربری اختصاصی دانشجو صورت می گیرد در این صورت دانشجو موظف به پیگیری موضوع از طریق حساب کاربری خود می باشد؛ در زمان حضور دانشجو در جلسه کمیته انضباطی یک نسخه از دعوت نامه الصاقی به صورت مکتوب در اختیار وی قرار خواهد گرفت و رسید مربوطه اخذ می گردد در صورت امتناع دانشجو مساله صورت جلسه خواهد گردید

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو به دلایل موجه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) از حضور در دبیرخانه کمیته جهت تفهیم اتهام معذور باشد می تواند پیش از پایان مهلت مقرر و ارائه درخواست کتبی، زمان جدیدی را با موافقت دبیر کمیته بدوی برای حضور در دبیرخانه انضباطی درخواست نماید.

تبصره ۴: در صورت ادعای دانشجو مبنی بر عدم اطلاع از ابلاغ، کمیته به این موضوع رسیدگی می کند.

ماده ۶۹ - پس از پنج روز کاری از ابلاغ صورت گرفته رییس کمیته بدوی ملزم به ادامه روند رسیدگی می باشد.
تبصره: در شرایط خاص و تخلفات مشهود، به تشخیص ریاست کمیته انضباطی بدوی زمان اشاره شده در این ماده به ۴۸ ساعت کاهش می یابد.

ماده ۷۰ - استنکاف یا عدم همکاری دانشجو از حضور در دبیرخانه کمیته جهت تفهیم تخلف یا دفاع حضوری در جلسه کمیته یا امتناع وی از امضای دعوت نامه یا صورت جلسه مصاحبه، مانع از ادامه روند رسیدگی نبوده و پس از تشریح مفاد این ماده و تبعات آن برای دانشجو، مراتب متضمن ساعت، تاریخ و مکان درج می شود و کمیته می تواند در صورت رعایت اصول آیین رسیدگی ابلاغی در این شیوه نامه به صورت غیابی رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

مبحث چهارم - تفهیم اتهام و مصاحبه حضوری و اخذ دفاعیات

ماده ۷۱- دبیر کمیته بدوی باید به صورت کلی توصیه به اطلاع از مقررات نموده و در موارد خاص بنا بر تشخیص خود موارد را یادآوری نماید.

ماده ۷۲- تفهیم اتهام با رعایت کلیه موازین حقوقی باید به صورت شفاهی و مکتوب با ذکر موضوع تخلف انجام و برگه تفهیم اتهام که شامل اعلام اتهام کتبی، توضیح مکتوب دانشجو و مورد امضای طرفین قرار گیرد و در دبیرخانه ثبت می گردد. (جلسه بدون ضبط صدا و تصویر توسط طرفین)

ماده ۷۳- دانشجو می تواند لایحه دفاعیه مکتوب امضاء شده خود را از جلسه مصاحبه حضوری تا قبل از تشکیل جلسه رسیدگی به دبیرخانه ارائه نماید.

تبصره: حضور دانشجو در کمیته در صورت درخواست دانشجو و صرفاً جهت ارائه توضیحات تکمیلی و یا اخذ اطلاعات بیشتر توسط اعضای کمیته امکان پذیر است.

ماده ۷۴- با عنایت به ضرورت اصل محرمانگی در فرآیند بررسی پرونده انضباطی دانشجویان در صورت عدم افشای مرجع گزارش دهنده (مرجع تشخیص دبیر کمیته بدوی انضباطی است)، دانشجو می تواند مستنداتی که منشا صدور حکم برای پرونده وی خواهد بود و ذکر کامل آن در برگه تفهیم اتهام میسر نیست رویت نموده و رسید رویت را امضا نماید.

مبحث پنجم - رسیدگی در کمیته بدوی

ماده ۷۵- جلسات کمیته بدوی دانشگاه، هر دو هفته یکبار در صورت وجود پرونده جهت رسیدگی به گزارشات و شکایات واصله تشکیل می شود و در موارد اضطراری بنا به درخواست رییس کمیته بدوی یا دو نفر از اعضای کمیته جلسه اضطراری ظرف ۴۸ ساعت برگزار می گردد.

تبصره: تشکیل جلسات کمیته بدوی به صورت اضطراری نافی رعایت حقوق دانشجو و سایر ضوابط مندرج در شیوه نامه نخواهد بود.

ماده ۷۶- دبیر موظف است حداقل سه روز اداری پیش از برگزاری جلسه (بجز موارد اضطراری) از کلیه اعضای کمیته انضباطی به صورت مکتوب، تلفنی و پیامکی دعوت به عمل آورد.

ماده ۷۷- دبیر کمیته بدوی موظف است گردش کار پرونده را بر اساس شکایت شاکی یا گزارش تخلف و دلایل توجه آن به دانشجو به استناد شیوه نامه، تهیه و همراه با دفاعیات دانشجو اعم از مصاحبه حضوری و لایحه دفاعیه، ۲۴ ساعت پیش از تشکیل جلسه در اختیار اعضا قرار دهد. تهیه و ارائه گزارش گردش کار پرونده، مانع تکلیف اعضا در مطالعه پرونده نیست.

ماده ۷۸- دبیر کمیته بدوی موظف است زمان رسیدگی در جلسه کمیته بدوی را با ارسال ابلاغیه بر اساس ضوابط مندرج در مبحث سوم از بخش سوم جهت دفاع حضوری به دانشجو اعلام نماید تاریخ ابلاغ تا جلسه رسیدگی نباید کمتر از پنج روز باشد. تبصره: مندرجات این ماده شامل شرایط خاص یا تخلفات مشهود نمی شود.

ماده ۷۹- در صورتی که به دلایل موجه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) دانشجو قادر به حضور در جلسه در تاریخ تعیین شده نباشد، می تواند در صورت صلاحدید رییس کمیته بدوی با ارائه درخواست مکتوب از حق دفاع حضوری در کمیته تجدیدنظر استفاده نماید.

ماده ۸۰- اگر دانشجو یا هر یک از اعضای کمیته به عدم رعایت ضوابط مندرج در شیوهنامه ایراد شکلی وارد نماید در صورت، تایید کمیته، مراتب صورت جلسه و پرونده جهت رفع نقص و تکمیل به دبیرخانه اعاده می گردد.

ماده ۸۱- بیان دلایل انتساب تخلف به دانشجو با استناد به مواد آیین نامه و شیوهنامه بر عهده دبیر کمیته بدوی است.

ماده ۸۲- دانشجو می تواند در جلسه رسیدگی در کمیته بدوی در موضوع مربوط به خود حضور داشته و به طرح دفاعیات خود بپردازد و پس از اتمام دفاعیات و پرسش و پاسخ اعضا از وی، جلسه را می بایست ترک نماید.

ماده ۸۳- پس از ختم رسیدگی، صورت جلسه به طور جداگانه، مستدل، وفق شیوهنامه تنظیم می گردد و اعضای کمیته انضباطی حاضر در جلسه با ذکر نام و سمت، ملزم به امضای صورت جلسه دارای حد نصاب آراء هستند.

تبصره: تشکیل جلسه به صورت غیر حضوری یا تلفنی و اقدام به اخذ امضای اعضا برای صورت جلسه مربوطه مجاز نبوده و احکام صادره به این طریق فاقد اعتبارند.

ماده ۸۴- هرگاه حین رسیدگی در کمیته انضباطی، تخلفات دیگری علاوه بر آنچه در موضوع تخلف مذکور در دعوت نامه و پرونده جاری دانشجو ذکر شده است، آشکار شود، کمیته در این مرحله مجاز به رسیدگی به آن تخلفات نخواهد بود و لازم است مراحل رسیدگی بدوی مستقلاً طی شود.

ماده ۸۵- چنانچه کمیته بدوی پس از پایان مراحل رسیدگی، دانشجو را مستحق اعمال تنبیهات بند ۱۳ یا بالاتر تشخیص دهد، ضمن ابلاغ تصمیم به دانشجو، پرونده را جهت رسیدگی به کمیته تجدیدنظر دانشگاه ارسال می نماید.

ماده ۸۶- ضوابط رسیدگی در کمیته های تجدیدنظر و مرکزی به استثنای موارد احصاء شده وفق این شیوهنامه، مطابق ضوابط رسیدگی در کمیته بدوی است.

بخش چهارم: کمیته تجدیدنظر

مبحث اول - وظایف و اختیارات کمیته تجدیدنظر

ماده ۸۷- وظایف کمیته تجدیدنظر دانشگاه به شرح ذیل می باشد:

۱. رسیدگی به تقاضای تجدیدنظرخواهی دانشجو از احکام بدوی
۲. رسیدگی به احکام کمیته بدوی که در مهلت مقرر نسبت به آن اعتراض نشده است با پیشنهاد هر یک از اعضای کمیته تجدیدنظر
۳. بررسی پرونده‌های مشتمل بر یکی از بندهای ۱۳ تا ۱۸ ارجاعی از کمیته بدوی و ارجاع پرونده تخلف به کمیته مرکزی در مورد احکام شامل تنبیهات بند ۱۳ و بالاتر و عودت پرونده‌های مشتمل بر اعمال مجدد تنبیهات ۸ تا ۱۱ به کمیته بدوی جهت رسیدگی و صدور رای مقتضی

مبحث دوم - رسیدگی در کمیته تجدیدنظر

ماده ۸۸- کلیه احکام صادره از کمیته بدوی قابل تجدیدنظرخواهی در کمیته تجدیدنظر دانشگاه است.

تبصره: مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز اداری از تاریخ ابلاغ حکم کمیته بدوی است. در شرایط خاص و تخلفات مشهود به تشخیص دبیر کمیته تجدیدنظر این زمان ۴۸ ساعت در نظر گرفته می شود.

ماده ۸۹- دانشجو در صورت اعتراض باید درخواست مکتوب خود جهت تجدیدنظر نسبت به حکم بدوی به انضمام لایحه دفاعیه و مستندات تجدیدنظر خواهی را شخصا به دبیرخانه انضباطی دانشگاه ارائه و رسید دریافت نماید.

تبصره: در صورت ضرورت، به تشخیص رییس کمیته تجدیدنظر، دانشجو می تواند جهت دفاع حضوری در جلسه حاضر شود.

ماده ۹۰- کمیته تجدیدنظر باید ظرف مدت ۱۰ روز پس از دریافت اعتراض یا ارجاع پرونده، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره ۱: وظایف و تشریفات طرح پرونده در جلسه کمیته تجدیدنظر بر عهده دبیر کمیته بدوی است.

تبصره ۲: در صورتی که صدور حکم تجدیدنظر متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقاتی باشد، موضوع صورت جلسه شده و تا حداکثر ظرف مدت دو هفته اقدامات لازم توسط دبیرخانه جهت تکمیل پرونده انجام شود.

تبصره ۳: در صورت عدم اعتراض دانشجو نسبت به احکام صادره از کمیته بدوی به کمیته تجدیدنظر دانشگاه، دانشجو مجاز به اعتراض به کمیته مرکزی نخواهد بود.

ماده ۹۱- چنانچه پس از صدور حکم اولیه و پیش از صدور حکم تجدیدنظر، مدارک، ادله و مستندات جدیدی در خصوص تخلف مطروحه دریافت شود کمیته تجدید نظر، می تواند نسبت به تشدید و صدور رای اقدام نماید.

ماده ۹۲- تنها مرجع مجاز در دانشگاه برای ارسال پرونده تخلف دانشجویان به کمیته مرکزی، کمیته تجدید نظر است. در این مورد ضرورت دارد کلیه سوابق و مدارک پرونده به شکل و ترتیبی که کمیته مرکزی به عنوان رویه عملکرد مشخص می نماید، با حفظ بدل ارسال شود.

تبصره: دریافت گزارش و رسیدگی ابتدایی کمیته مرکزی انضباطی به تخلفات بنا به تشخیص، مشمول ماده فوق نمی شود.

ماده ۹۳- چنانچه به هر ترتیب کمیته تجدیدنظر تصمیم به ارجاع پرونده دانشجو به کمیته مرکزی بگیرد لازم است مراتب جهت اطلاع و پیگیری دانشجو به صورت مکتوب به دانشجو ابلاغ گردد.

بخش پنجم: کمیته مرکزی

مبحث اول - وظایف و اختیارات کمیته مرکزی

ماده ۹۴- وظایف و اختیارات کمیته مرکزی به شرح ذیل است:

- الف. برنامه‌ریزی، راهبری، ایجاد وحدت‌رویه، نظارت بر حسن عملکرد کمیته انضباطی دانشگاه‌ها و بررسی گزارش‌های مربوط به مغایرت‌های قانونی موجود در روند رسیدگی به پرونده‌های انضباطی
- ب. رسیدگی به اعتراض دانشجو به احکام تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۱ صادره از کمیته تجدیدنظر دانشگاه‌ها
- پ. رسیدگی به پرونده‌های ارجاع شده از کمیته تجدیدنظر دانشگاه‌ها برای اعمال مجدد تنبیهات بندهای ۸ تا ۱۱ و صدور احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۱۲ تا ۲۰ بخش تنبیهات شیوه‌نامه
- ت. رسیدگی به درخواست ریاست دانشگاه مبنی بر تخفیف احکام قطعی دانشگاه
- ث. رسیدگی به درخواست کتبی مراجع امنیتی یا قضایی برای بررسی صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجو وفق ماده ۱۲ آیین‌نامه انضباطی
- ج. رسیدگی بدوی به تخلفات دانشجویان در کمیته مرکزی بنا به تشخیص
- چ. اصلاح کلیه احکام صادره از سوی کمیته بدوی یا تجدید نظر بنا به تشخیص کمیته مرکزی
- ح- رسیدگی مجدد به آرای قبلی کمیته مرکزی در صورت وصول اسناد، مدارک و دلایل جدید یا وجود ایراد در رای قبلی، بنا به تشخیص رئیس کمیته مرکزی
- خ. بررسی درخواست تشکیل کمیته انضباطی در مجموعه‌های آموزش عالی جدیدالتأسیس، دانشکده‌های وابسته به دانشگاه‌های جامع، دانشکده‌های اقماری سایر دانشگاه‌ها، موسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی، و مراکز آموزشی-درمانی
- د. بررسی و تایید صلاحیت دبیران کمیته انضباطی دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور توسط کمیته مرکزی وزارتین حسب مورد
- ذ. تفسیر آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر توسط کمیته مرکزی وزارتین حسب مورد به عنوان تنها مرجع ذیصلاح انجام می‌پذیرد.

مبحث دوم - رسیدگی در کمیته مرکزی

ماده ۹۵- دبیر کمیته مرکزی پس از اخذ اصل پرونده از دانشگاه مربوطه، چنانچه پرونده را ناقص تشخیص دهد آن را به کمیته انضباطی دانشگاه اعاده می‌نماید تا پس از رفع نقص، به دبیرخانه کمیته مرکزی ارسال گردد؛ در صورتی که پرونده کامل باشد، در دستور کار جلسه کمیته مرکزی قرار می‌گیرد.

ماده ۹۶- دانشجو درخواست مکتوب خود جهت اعتراض به حکم صادره از کمیته تجدیدنظر (منضم به لایحه دفاعیه و تصویر احکام بدوی و تجدیدنظر دانشگاه) را شخصا یا نماینده قانونی به دبیرخانه کمیته انضباطی دانشگاه یا مرکزی، ارائه و رسید دریافت می نماید.

تبصره: دبیرخانه کمیته انضباطی دانشگاه مکلف است اصل پرونده انضباطی دانشجو را با حفظ بدل، منضم به درخواست اعتراض دانشجو و ضائم مربوطه ظرف مدت سه روز حضوری یا از طریق پست پیشتاز به کمیته مرکزی ارسال نماید.

ماده ۹۷- مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ حکم کمیته تجدیدنظر است. در شرایط خاص و تخلفات مشهود به تشخیص دبیر کمیته تجدید نظر این زمان سه روز در نظر گرفته می شود.

ماده ۹۸ - کمیته مرکزی باید ظرف یک ماه پس از دریافت اعتراض یا ارجاع پرونده، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره ۱: در صورتی که صدور حکم کمیته مرکزی متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقات باشد، صورت جلسه تنظیم و حداکثر ظرف مدت دو ماه اقدامات لازم توسط دبیرخانه جهت تکمیل پرونده انجام می شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص به تشخیص رییس کمیته مرکزی صدور حکم می بایست طی یک هفته انجام پذیرد.

ماده ۹۹- دبیر کمیته مرکزی از دانشجویی که پرونده وی در دستور کار کمیته مرکزی قرار گرفته، در صورت نیاز جهت حضور در دبیرخانه، جلسات کارشناسی یا جلسه کمیته مرکزی و اخذ آخرین اظهارات و دفاعیات دعوت می نماید.

ماده ۱۰۰- کمیته انضباطی دانشگاه، موظف به اجرای احکام و دستورات کمیته مرکزی بوده و باید نتیجه اقدامات خود را در کمترین زمان ممکن حداکثر یک ماه به کمیته مرکزی اعلام نماید

ماده ۱۰۱- رییس دانشگاه در راستای اعمال ماده ۱۰ آیین نامه، موظف به نظارت بر حسن عملکرد کمیته انضباطی، انطباق فرآیند انضباطی در دبیرخانه با موازین مندرج در آیین نامه و شیوه نامه و پاسخگویی در مراجع ذیصلاح خواهد بود. چنانچه دانشگاه به تشخیص مراجع ذی صلاح اهمال نموده، دانشجو متضرر گردد حکم صادره فاقد وجاهت قانونی و دانشگاه موظف به جبران است.

بخش ششم : صدور، ابلاغ و اجرای احکام انضباطی

مبحث اول - صدور و ابلاغ احکام کمیته های انضباطی

ماده ۱۰۲- در متن حکم درج موارد زیر الزامی است:

(۱) تاریخ صدور و شماره حکم

(۲) مشخصات دانشجو

(۳) دلایل انتساب تخلف

(۴) عنوان تخلف انتسابی به دانشجو با ذکر مستند قانونی وفق شیوه نامه

(۵) تنبیه تعیین شده با ذکر مستند قانونی وفق شیوه نامه

(۶) تعیین قطعی یا قابل اعتراض بودن حکم صادره و مرجع اعتراض و مهلت آن از تاریخ ابلاغ

تبصره ۱: احکام صادره از کمیته های انضباطی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ صدور، از طریق دبیرخانه با امضای دبیر کمیته ها به دانشجو ابلاغ می شود.

تبصره ۲: صورت جلسه و رونوشت حکم ابلاغ شده به دانشجو باید در پرونده وی نگهداری شود.

ماده ۱۰۳- در صورتی که دانشجو از اعلام رؤیت احکام قابل اعتراض کمیته انضباطی استنکاف نماید، این امر به منزله ابلاغ حکم بوده و به استناد تبصره ۳ ماده ۸ آیین نامه حق اعتراض از وی سلب خواهد شد.

تبصره : در صورتی که رییس کمیته صادر کننده حکم، علت عدم حضور دانشجو در دبیرخانه کمیته انضباطی جهت ابلاغ حکم یا اعتراض نسبت به آن را موجه تشخیص دهد می تواند پرونده را حسب مورد در دستور جلسه کمیته تجدیدنظر قرار داده یا به کمیته مرکزی ارسال نماید.

مبحث دوم - قطعی شدن و اجرای احکام

ماده ۱۰۴- احکام صادره کمیته انضباطی به شرح ذیل قطعی و لازم الاجرا هستند:

الف. آرای کمیته بدوی و تجدید نظر که در مهلت مقرر مورد اعتراض قرار نگیرد

ب. تمام آرای کمیته مرکزی

تبصره: احکام مشتمل بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۴ و احکام بدوی دانشگاه‌ها قابل اعتراض در کمیته مرکزی نیستند.

ماده ۱۰۵- زمان اجرای احکام قطعی کمیته های انضباطی بلافاصله پس از تاریخ ابلاغ خواهد بود.

تبصره: زمان اجرای احکام قطعی کمیته مرکزی حسب مورد وفق صورتجلسه خواهد بود.

ماده ۱۰۶- در صورتی که حکم قطعی مبنی بر یکی از بندهای ۸ تا ۱۷ بخش تنبیهات شیوه‌نامه در اواخر نیمسال و پیش از آغاز برگزاری امتحانات پایان نیمسال تحصیلی صادر شده باشد، زمان اجرای حکم به نیمسال تحصیلی بعد از آن موکول می‌گردد، مشروط بر آنکه آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو نباشد.

ماده ۱۰۷- در صورت تمرد دانشجو از اجرای احکام قطعی یا دستوراتی که کمیته انضباطی مطابق با آیین‌نامه یا شیوه‌نامه صادر می‌کند رییس دانشگاه می‌تواند تا زمان شروع اجرای حکم دستور توقف کلیه عملیات آموزشی و خدمات رفاهی دانشجو را صادر نماید.

تبصره: تمرد دانشجو از پذیرش و اجرای احکام و دستوراتی که کمیته انضباطی صادر می‌کند، حسب ماده ۳۸ خود تخلف جدید محسوب شده و پس از رسیدگی در کمیته بدوی سبب تشدید حکم می‌باشد.

ماده ۱۰۸- دبیرخانه کمیته انضباطی دانشگاه مسئول پیگیری اجرای احکام قطعی صادره توسط هر یک از کمیته انضباطی دانشگاه یا مرکزی است.

ماده ۱۰۹- در صورتی که دانشجویی طبق نظر کمیته مرکزی به تغییر محل تحصیل محکوم شده باشد، دانشگاه مقصد، موظف به پذیرش دانشجو است و باید به نحو مقتضی و به شکلی که به روند تحصیل دانشجو، لطمه‌ای وارد نشود امکان ادامه تحصیل دانشجو را فراهم نماید.

بخش هفتم: سایر موارد

ماده ۱۱۰- بر اساس تعلیمات اسلامی و اصول قانونی امنیت و مصونیت شهروندان و منع تجسس (اصول ۲۲ و ۲۵ قانون اساسی)، اعضای کمیته و کارکنان دبیرخانه کمیته انضباطی، مجاز به تجسس در زندگی خصوصی در موارد غیر مرتبط با موضوع تخلف دانشجویان نبوده و موظفانند کلیه اطلاعات مربوط به تخلف دانشجو را محرمانه تلقی نموده و از افشای آن (به جز همسر، والدین یا سرپرست دانشجو حسب صلاحدید کمیته) خودداری نمایند.

ماده ۱۱۱- موافقت با درخواست انصراف، میهمانی، انتقالی یا تسویه حساب دانشجویانی که پرونده تخلف آنها در کمیته انضباطی دانشگاه یا مرکزی در دست رسیدگی است یا اجرای احکام انضباطی صادرشده در خصوص آنان به انجام نرسیده است، منوط به تایید کمیته انضباطی مربوطه است.

ماده ۱۱۲- دبیر کمیته می تواند با هماهنگی رییس کمیته انضباطی، حسب مورد از افراد مطلع برای شرکت در جلسات کمیته انضباطی، بدون داشتن حق رأی دعوت کند.

تبصره: در موارد ضروری کمیته می تواند از نظرات مرکز مشاوره استفاده نماید. مشروط به اینکه این امر موجب اطاله رسیدگی به پرونده نگردد.

ماده ۱۱۳- رونوشت احکام کمیته مرکزی که حاوی محرومیت دانشجو از تحصیل تا پنج سال است، باید به هیأت مرکزی گزینش دانشجو و سازمان سنجش آموزش کشور ارسال گردد و هیأت و سازمان مذکور موظفانند نسبت به اعمال محرومیت فوق اقدام نمایند.

ماده ۱۱۴- پس از طی مراحل تجدیدنظر و صدور حکم، در صورت تنبه و اصلاح رفتار دانشجوی متخلف و رضایت شاکی خصوصی، رییس دانشگاه می تواند بنا به تشخیص، از کمیته مرکزی تخفیف در حکم صادره را درخواست نماید.

ماده ۱۱۵- چنانچه دانشجو از تحصیل یا شرکت در امتحانات محروم شده باشد و حکم انضباطی صادرشده حاوی تنبیهی کمتر از محرومیت یک نیمسال باشد، غیبت دانشجو موجه اعلام گردیده و از وی امتحان مجدد گرفته می شود و در صورت محرومیت، محرومیت اعمال شده در اجرای مجازات احتساب خواهد شد.

ماده ۱۱۶- رسیدگی به هر یک از تخلفات یا جرایم ارتكابی دانشجو در داخل یا خارج از دانشگاه یا محیط های وابسته در محاکم قضایی، مانع از رسیدگی انضباطی دانشگاه نخواهد بود.

تبصره: در صورت پیگرد یا محکومیت قطعی قضایی در جرائم غیر عمد که منتهی به بازداشت موقت یا حبس شود، مدت بازداشت یا حبس، جزء سنوات دانشجو محسوب نگردیده و دانشجو پس از پایان مدت محکومیت می تواند ادامه تحصیل داده و دانشگاه به نحو مقتضی نسبت به ادامه تحصیل دانشجو مساعدت می کند؛ چنانچه مدت محکومیت، از مدت مجاز مقطع تحصیلی بیشتر باشد، دانشگاه نحوه ادامه تحصیل را با موقعیت جدید آموزشی تطبیق می دهد.

ماده ۱۱۷- کلیه مکاتبات کمیته انضباطی دانشگاه با کمیته مرکزی و دیگر مراجع خارج از دانشگاه، صرفاً با امضای رییس کمیته ها و احکام و مکاتبات کمیته مرکزی با امضای رییس یا شخص مجاز از طرف وی صادر می شود.

تبصره: در محاسبه مهلت ها و مواعد، ملاک، روز کاری و غیرتعطیل رسمی بوده و تاریخ ابلاغ و اقدام، جزء مهلت محسوب نمی شود.

ماده ۱۱۸- چنانچه در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۲ شیوه نامه انضباطی رییس دانشگاه دستور جلوگیری از ورود دانشجو را صادر کند، اجرای این دستور، مستلزم اطلاع رسانی به دانشجو با قید زمان شروع و پایان ممنوعیت است.

تبصره: مدت زمان اجرای محرومیت برای دانشجو وفق ماده مزبور، در صورت صلاحدید کمیته از مدت محرومیت اجرای حکم انضباطی دانشجو کسر می گردد.

ماده ۱۱۹- در صورت احتمال تصحیح رفتار و عدم تکرار تخلف، کمیته های انضباطی دانشگاه و کمیته مرکزی انضباطی بنا به تشخیص می تواند اجرای تمام یا بخشی از حکم را پس از اخذ تعهد به حالت تعلیق درآورند و در صورت تکرار هر نوع تخلف، علاوه بر اعمال مجازات تخلف جدید، حکم تعلیقی هم به اجرا در خواهد آمد و استفاده از موضوع این ماده در طول مدت تحصیل دانشجو فقط یک بار مجاز می باشد و اعتبار احکام تعلیقی به شرط عدم تکرار تخلف تا پایان تحصیل دانشجو است و در صورت عدم تکرار تخلف در طول مدت تحصیل، سوابق محکومیت از پرونده وی خارج خواهد شد. این ماده بر کلیه موارد تخلف موضوع ماده ۶ آیین نامه شمول دارد الا در موارد اعمال شنیع، سرقت مکرر، استفاده از سلاح، عضویت یا فعالیت در گروهک های ملحد، مفسد یا محارب و توزیع مواد مخدر و مشروبات الکلی.

ماده ۱۲۰- پاسخگویی به مراجع ذیصلاح استعلام کننده نظیر مراجع قضایی، گزینش سازمان ها و امثال آن در خصوص سوابق انضباطی دانشجویان و دانش آموختگان در دانشگاه، صرفاً توسط دبیرخانه کمیته انضباطی دانشگاه یا مرکزی به عنوان تنها مرجع ذیصلاح انجام می گیرد و روش آن تابع ترتیبی است که کمیته مرکزی به عنوان رویه عملکرد مشخص می نماید.

ماده ۱۲۱- دانشجویان داخلی و بین الملل کلیه دانشگاه ها، دانشکده ها و مراکز و مؤسسات آموزش عالی تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اعم از دولتی، آزاد اسلامی، پیام نور، غیرانتفاعی، علمی - کاربردی و نیز دانشجویان بورسیه نهادهای خارج از وزارتین مانند سایر وزارتخانه ها، نیروهای مسلح و حوزه های علوم دینی شاغل به تحصیل در این دانشگاه ها، مشمول آیین نامه و شیوه نامه حاضر بوده و دانشگاه های مزبور ملزم به اجرای مفاد آن هستند.

تبصره ۱: با تشخیص و تفویض اختیار کمیته مرکزی، اعتراض به احکام کمیته های بدوی مجموعه های آموزش عالی هر استان، در کمیته انضباطی یکی از بزرگترین دانشگاه های آن استان یا استان هم جوار به عنوان مرجع رسیدگی امکان پذیر است؛ روش انجام آن هم به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب کمیته مرکزی هر یک از وزارتین رسیده و به عنوان رویه عملکرد ابلاغ می گردد.

تبصره ۲: دانشجویان بورسیه در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مراکز آموزشی وابسته به نهادهای خارج از وزارتین، مانند سایر وزارتخانه‌ها، نیروهای مسلح و حوزه‌های علوم دینی مشمول آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر هستند و چنانچه تعارضی بین آیین‌نامه‌های داخلی دانشگاه‌های مزبور و آیین‌نامه و این شیوه‌نامه به وجود آید، موضوع برای اتخاذ تصمیم نهایی حسب مورد به کمیته مرکزی هر یک از وزارتین ارجاع و حکم صادره لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره ۳: رسیدگی به تخلفات دانشجویان آزاد شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های وابسته به نهادهای خارج از وزارتین، مانند سایر وزارتخانه‌ها، نیروهای مسلح نیز مشمول آیین‌نامه و شیوه‌نامه حاضر هستند.

ماده ۱۲۲- کمیته مرکزی وزارتین، به‌عنوان عالی‌ترین مرجع رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان، ضمن نظارت بر عملکرد و اجرای صحیح آیین‌نامه و شیوه‌نامه در حوزه‌های رسیدگی به تخلفات انضباطی دانشجویان دانشگاه‌ها و مجموعه‌های آموزش عالی تابعه، مسؤولیت برنامه‌ریزی، راهبری، صدور آراء وحدت رویه را بر عهده دارند؛ بدیهی است نظر و حکم کمیته مرکزی در خصوص کلیه احکام صادره از سوی کمیته انضباطی دانشگاه لازم‌الاتباع است.

تبصره ۱: دستورالعمل برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای کمیته‌های انضباطی دانشگاه و دبیرخانه توسط کمیته مرکزی انضباطی تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲: ارسال گزارش فعالیت‌ها و عملکرد کمیته انضباطی دانشگاه‌ها به دبیرخانه کمیته مرکزی به ترتیبی که تعیین و ابلاغ می‌نماید الزامی است.

ماده ۱۲۳- کمیته مرکزی مکلف است در صورت تشخیص و در مواقع لزوم با تشکیل هیأت‌های ویژه نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه و شیوه‌نامه و اعزام آن‌ها به دانشگاه‌ها و مجموعه‌های آموزش عالی تابعه در سراسر کشور حسب مورد، اقدامات عملی در راستای ضمانت اجرای موازین قانونی را انجام دهد؛ کمیته انضباطی دانشگاه‌ها موظف به همکاری کامل با هیأت‌های مذکور خواهند بود.

ماده ۱۲۴- کلیه مقررات، مصوبات و بخش‌نامه‌های داخلی هر یک از وزارتین که پیش از این صادر گردیده یا مغایر با آیین‌نامه مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی و شیوه‌نامه اجرایی حاضر باشند، از درجه اعتبار ساقط و احکام و تصمیمات کمیته انضباطی برای تمامی بخش‌های نظام آموزش عالی لازم‌الاتباع است.

ماده ۱۲۵- با استناد به مصوبه جلسه سیصد و پنجاه و هشتمین شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴ در هفت بخش شامل ۱۲۵ ماده و ۱۲۶ تبصره، اصلاح و در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۱۴ به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

دکتر محمد علی زلفی گل
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر بهرام عین‌اللهی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی